

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَاقِينَ ﴿٣٩﴾
 فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
 الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
 وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
 اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾
 خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

۳۹- جَاءَهُمْ ... : ... را برایشان آورد -

استكبروا : تكبر ورزیدند - ما كانوا

ساقين : نتوانستند فرار کنند

۴۰- أَخَذْنَا : مجازات کردیم - بِذَنبِهِ :

به جهت گناهش - حاصِبًا : طوفان شن -

أَخَذَتْهُ : او را فراگرفت - الصَّيْحَةُ :

صیحه و فریاد (آسمانی) - خَسَفْنَا بِهِ :

را فرو بردیم - الْأَرْضُ : (در) زمین -

أَغْرَقْنَا : غرق کردیم - مَا كَانَ اللَّهُ : خدا

(اصلاً) قصد نداشت که ...

۴۱- اتَّخَذُوا : گرفتند - أَوْلِيَاءَ : یاورانی،

سرپرستانی - بَيْتًا : خانه ای - أَوْهَنَ :

سست ترین

۴۲- مَا يُدْعُونَ ... مِنْ شَيْءٍ : هر چیزی را

که می خوانند و می پرستند - الْعَزِيزُ :

همیشه پیروز

۴۳- مَا يَعْقِلُهَا : آن را نمی فهمند

۴۵- أَتُلُّ : بخوان - أَوْحَى : وحی شده است - أَقِمِ : برپا دار - أَكْبَرُ : بزرگتر - تَصْنَعُونَ : انجام می دهید

﴿وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَالْهُنَا وَالْهُكْمُ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾^{۴۶}
 وَكَذَلِكَ أُنْزِلَ إِلَيْكَ الْكِتَابُ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿۴۷﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ ﴿۴۸﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿۴۹﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۵۰﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرًا لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۵۱﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿۵۲﴾

۴۶- لَا تُجَادِلُوا : مجادله نکنید - الَّتِي هِيَ

أَحْسَنُ : بهترین شیوه - نَحْنُ لَهُ

مُسْلِمُونَ : ما تسلیم او هستیم

۴۷- آتَيْنَاهُمْ : به آنان دادیم - هَؤُلَاءِ :

این مشرکان - مَا يَجْحَدُ : ... را انکار نمی کنند

۴۸- مَا كُنْتَ تَتْلُوا : نمی خواندی -

كِتَابٍ : نوشته ای، کتابی - لَا تَخُطُّهُ :

نمی نوشتی - بِيَمِينِكَ : با دست خودت -

إِذَا : که در این صورت - لَارْتَابَ :

حتماً شک می کردند - الْمُبْطِلُونَ :

مدعیان باطل بودن (تو)

۴۹- صُدُورٍ : سینه ها - أُوتُوا : داده

شده اند - مَا يَجْحَدُ : رک : ۴۷

۵۰- لَوْلَا أُنْزِلَ : چرا نازل نشده است؟ -

نَذِيرٍ : بیم دهنده ای

۵۱- أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ : و آیا برای آنان کافی

نیست؟ - يُتْلَى : در حالی که خوانده می شود - ذِكْرًا : یادآوری

۵۲- كَفَىٰ بِاللَّهِ... شَهِيدًا : خدا برای گواه بودن کافی است

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ
وَأَن جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَعْمَلُهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذوقوا ما كنتم تعملُونَ
﴿٥٥﴾ يَلْعَابِدِى الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِى وَاسِعَةٌ فَإِىَّآى فَاعْبُدُونِ
﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرَى
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ
صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِنْ
سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
لَيَقُولَنَّ اللَّهُ فَإِنِّي يُوَفِّكُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

۵۳- يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ : از تو

تقاضای تعجیل در عذاب می کنند -

مُسَمًّى : معین - لَيَأْتِيَنَّهُمْ : قطعاً به

سراغشان می آید - وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ : در

حالی که آنان متوجه نیستند

۵۴- يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ : رک : ۵۳ -

مُحِيطَةٌ : دارای احاطه

۵۵- يَعْمَلُهُمْ : آنان را فرا می گیرد -

أَرْجُلِهِمْ : پاهایشان - ذوقوا : بچشید

۵۶- فَإِىَّآى فَاعْبُدُونِ : پس فقط مرا

بپرستید

۵۷- ذَائِقَةُ : چشنده - الْمَوْتِ : مرگ -

تُرْجَعُونَ : بازگردانده می شوید

۵۸- لَنُبَوِّئَنَّهُمْ : حتماً آنان را جای

می دهیم - مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا : (در) درجات

رفیعی از بهشت - الْأَنْهَارُ : نهرها - نِعَمَ :

چه نیکوست

۶۰- كَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ : چه بسیار جنبندگانی - لَا تَحْمِلُ : ذخیره نمی کنند - يَرْزُقُهَا : آنها را روزی می دهد - السَّمِيعُ :

همیشه شنوا

۶۱- لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ : اگر از آنان بپرسی - سَخَّرَ : به تسخیر درآورده است - لَيَقُولَنَّ : آتی : چگونه؟ -

يُوَفِّكُونَ : (از حق) برگردانده می شوند

۶۲- يَبْسُطُ : گسترش می دهد - يَقْدِرُ : تنگ می کند

۶۳- لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ : رک : ۶۱ - نَزَّلَ : نازل کرده است - أَحْيَا : زنده کرده است - مَوْتِهَا : مرگش - لَيَقُولَنَّ : رک : ۶۱ -

الْحَمْدُ : تمام ستایش

۶۴- ما : نیست - هُوَ : سرگرمی - لَعِبٌ :

بازیچه - الدَّارُ الْآخِرَةُ : سرای آخرت -

الْحَيَوَانُ : زندگی واقعی

۶۵- رَكِبُوا : سوار شوند - الْفُلْكَ : کشتی -

دَعَا : بخوانند - مُخْلِصِينَ : در حالی که

خالص کرده‌اند - الدِّينَ : عبادت و طاعت -

نَجَّيْنَهُمْ : آنان را نجات دهد - الْبَرِّ :

خشکی - اِذَا : یکباره

۶۶- لِيَكْفُرُوا : تا ناسپاسی ورزند -

ءَاتَيْنَهُمْ : به آنان داده‌ایم - لِيَتَمَتَّعُوا : تا

(از دنیا) بهره‌مند شوند

۶۷- اَوَلَمْ يَرَوْا : و آیا ننگریستند؟ - ءَامِنًا :

امن - يُتَخَطَّفُ : در حالی که (از ناامنی)

ربوده می‌شوند - مِنْ حَوْلِهِمْ : از

اطرافشان (در خارج از حرم) - يَكْفُرُونَ :

ناسپاسی می‌کنند

۶۸- اَظْلَمُ : ستمکارتر - يَمِّنَ : من + مَن -

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
لَهِىَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ
دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا
هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿١٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ
النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ ٦٠ آيَاتُهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْعَمَّ ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي آدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ
بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بِضْعِ سَنِينَ ﴿٤﴾ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥﴾
بَنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦﴾

افْتَرَى : دروغ بندد - كَذَّبَ بِ... : ... را دروغ شمرد - مَثْوًى : جایی

۶۹- جَاهَدُوا : تلاش کردند - فِينَا : برای ما - لَنَهْدِيَنَّهُمْ : قطعاً آنان را هدایت می‌کنیم - سُبُلَنَا : (به) راه‌هایمان -

الْمُحْسِنِينَ : نیکوکاران

سوره روم

۲- غُلِبَتْ : شکست خورد

۳- آدْنَى الْأَرْضِ : نزدیک‌ترین سرزمین - غَلَبَهُمْ : شکستشان - سَيَغْلِبُونَ : به زودی پیروز می‌شوند

۴- فِي بِضْعِ سَنِينَ : در ظرف چند سال (آینده) - يَفْرَحُ : شاد می‌شوند

۵- يَنْصُرُ : یاری می‌کند - الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ٦ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
 غَفِلُونَ ٧ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا
 مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ٨ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
 فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ
 مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا
 وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُظْلِمَهُمْ
 وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٩ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
 آسَاءُوا السَّوَاءَ ١٠ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ
 ١١ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ١٢
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ١٣ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ
 مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ١٤
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُونَ ١٥ فَاذْكُرُوا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ١٥

عَر لَا يُخْلِفُ ... وَعَدَهُ : خلف وعده اش نمی کند

۸- أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ : و آیا با خودشان نیندیشیده اند؟ - مُسَمًّى : معین

۹- أَوَلَمْ يَسِيرُوا : و آیا گردش نکردند؟ - أَشَدَّ ... قُوَّةً : نیرومندتر - أَثَارُوا : شخم

زدند - عَمَرُوهَا : آن را آباد کردند - أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا : بیشتر از آنچه اینان

آباد کردند - جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ : ... : پیامبران شان ... را برایشان آوردند - ما

كَانَ اللَّهُ لَ... : خدا (اصلا) قصد نداشت که

۱۰- آسَاءُوا : بدی کردند - السَّوَاءَ : بدترین (عذاب) - أَن كَذَّبُوا بِ... : (برای)

اینکه ... را دروغ شمردند - كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ : آنها را مسخره می کردند

۱۱- يَبْدَأُ : در ابتدا می آفریند - الْخَلْقَ :

مخلوقات - يُعِيدُهُ : آن ها را برمی گرداند - تُرْجَعُونَ : بازگردانده می شوید

۱۲- تَقُومُ : برپا می شود - السَّاعَةُ : قیامت - يُبْلِسُ : ناامید می شوند

۱۳- شُرَكَائِهِمْ : شریکان (خدا در نظر) آنان

۱۴- تَقُومُ : رک : ۱۲ - السَّاعَةُ : رک : ۱۲ - يَتَفَرَّقُونَ : (از هم) جدا می شوند

۱۵- رَوْضَةٍ : باغی پر آب و درخت - يُحْبَرُونَ : شادمانند

۱۶- **كَذَّبُوا بِ...** : ... را دروغ شمردند -
أُولَئِكَ ... مُحْضَرُونَ : آنان احضار
 می شوند

۱۷- **سُبْحَنَ** : تسبیح بگویند - **تُسُونَ** :
 وارد شب می شوید - **تُصْبِحُونَ** : وارد
 صبح می شوید

۱۸- **الحمدُ** : تمام ستایش - **عَشِيًّا** : (در)
 شامگاه - **تُظْهِرُونَ** : وارد ظهر می شوید

۱۹- **يُخْرِجُ** : بیرون می آورد - **يُحْيِي** : زنده
 می کند - **مَوْتَهَا** : مرگش - **تُخْرِجُونَ** : (از
 قبر) بیرون آورده می شوید

۲۰- **تُرَابٍ** : خاک - **إِذَا** : یکباره -
تَنْتَشِرُونَ : (در زمین) پراکنده می شوید
 ۲۱- **لِتَسْكُنُوا** : تا آرامش یابید - **مَوَدَّةً** :

دوستی

۲۲- **الْأَسْتِثْكُمُ** : زبان هایتان - **الْوَانِثُ** :
 رنگ هایتان

۲۳- **مَنَاثُكُمُ** : خوابیدنتان - **بِالَّيْلِ** : در

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
 فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ
 تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ
 تُخْرِجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا
 أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ
 أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً
 وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَفِرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ
 آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ
 وَالْوَأْنِثُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 مَنَاثُكُمُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ
 خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ
 بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

شب - **ابْتِغَاؤُكُمْ** : طلب نمودنتان - **يَسْمَعُونَ** : می شنوند

۲۴- **يُرِيكُمُ** : (اینکه) به شما نشان می دهد - **خَوْفًا** : ترساننده - **طَمَعًا** : امیدوارکننده - **يُنْزِلُ** : نازل می کند - **يُحْيِي** :

زنده می کند - **مَوْتَهَا** : مرگش

۲۵- **أَنْ تَقُومَ** : که برپاست - **دَعَاكُمْ** :

شما را فراخواند - **إِذَا** : یکباره

۲۶- **قِنْتُونَ** : فرمان برداران

۲۷- **يَبْدُؤُا** : در ابتدا می آفریند - **الْخَلْقَ** :

مخلوقات - **يُعِيدُهُم** : آن ها را برمی گرداند -

أَهْوَنُ : آسان تر - **الْمَثَلُ** : صفات -

الْأَعْلَى : برتر - **الْعَزِيزُ** : همیشه پیروز

۲۸- **بِمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ** : از کنیزان و

غلاماننان - **مِنْ شُرَكَاءَ** : شریکانی -

رَزَقْنَكُمْ : به شما روزی داده ایم - **فَأَنْتُمْ**

فِيهِ سَوَاءٌ : تا شما در (تصرف در) آن

برابر باشید - **تَخَافُونَهُمْ** : از (تجاوز) آنان

بترسید - **خِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ** : ترسیدن

از (تجاوز شرکاء واقعی) خودتان -

نُفَصِّلُ : به تفصیل بیان می کنیم

۲۹- **إِتَّبَعَ** : پیروی کرده اند - **أَهْوَاءَهُمْ** :

هوس هایشان - **أَصْلَ** : گمراهش کرده است - **مَا... مِنْ نَصْرَيْنِ** : (هیچ) یآوری نیست

۳۰- **أَقِمِ وَجْهَكَ** : وجودت را پیوسته متوجه کن - **لِلدِّينِ** : به سوی این دین - **حَنِيفًا** : حق گرایانه - **فِطْرَتَ** :

آفرینش ویژه - **فَطَرَ** : سرشته است - **لَا تَبْدِيلَ** : (هیچ) تغییری نیست - **الْقَيِّمُ** : استوار، ثابت

۳۱- **مُنْبِئِينَ** : در حالی که باز می گردید - **أَتَّقَوْهُ** : تقوای او را پیشه کنید - **أَقِيمُوا** : برپا دارید - **لَا تَكُونُوا** : نباشید

۳۲- **فَرَّقُوا** : به تفرقه کشاندند - **كَانُوا شِيعًا** : گروه گروه شدند - **كُلُّ حِزْبٍ...** **فَرِحُونَ** : هر گروهی دلخوش است -

لَدَيْهِمْ : نزدشان

۳۳- **مَسَّ** : لمس کند - **ضُرَّ** : زبانی (دنیاپی) - **دَعَا** : بخوانند - **مُنْبِیْن** : در حالی که باز می گردند - **أَذَقَهُمْ** : به آنان بچشاند - **إِذَا** : یکباره - **فَرِیقٌ** : گروهی

۳۴- **لِیَكْفُرُوا** : تا ناسپاسی ورزند - **ءَاتَيْنَهُمْ** : به آنان داده ایم - **تَمَتَّعُوا** : (از دنیا) بهره مند شوید

۳۵- **سُلْطٰنًا** : دلیلی - **فَهُوَ** : که آن (دلیل) - **یَتَنَكَّمُ** : گویا باشد

۳۶- **أَذَقْنَا** : بچشانیم - **فَرِحُوا** : شاد شوند - **إِنْ تُصِیْبُهُمْ** : اگر به آنان برسد - **مَا قَدَّمْتُ أیدیهِمْ** : آنچه با دستان خود پیش فرستاده اند - **إِذَا** : رک : ۳۳ - **یَقْنَطُونَ** : ناامید می شوند

۳۷- **أَوَلَمْ یَرَوْا** : و آیا ننگریستند - **یَبْسُطُ** : گسترش می دهد - **یَقْدِرُ** : تنگ می گرداند

۳۸- **ءَاتَ** : بده - **ذَا الْقُرْبٰی** : خویشاوند -

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِیقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنْزَلْنَاهُمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِیْبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمْتُ أیدیهِمْ إِذَاهُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ یَرَوْا أَنَّ اللَّهَ یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَشَاءُ وَیَقْدِرُ إِنَّ فِی ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یُّؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَآتَ ذَا الْقُرْبٰی حَقَّهُ وَالْمَسْكِیْنَ وَابْنَ السَّبِیْلِ ذٰلِكَ خَیْرٌ لِّلَّذِیْنَ یُرِیدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا ءَاتَيْنٰمْ مِنْ رَبٍّ لَّیَرْبُوْا فِیْ أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا یَرْبُوْا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا ءَاتٰیْنٰمْ مِنْ زَكٰوةٍ تُرِیدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ یُمِیْتُكُمْ ثُمَّ یُحْیِیْكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَنْ یَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ شَیْءٍ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالٰی عَمَّا یُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أیدی النَّاسِ لِیُذِیْقَهُمْ بَعْضَ الَّذِیْ عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ یَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

الْمَسْكِیْنَ : بینوا - **ابْنَ السَّبِیْلِ** : در راه مانده - **خَیْرٌ** : بهتر - **یُرِیدُونَ** : (خالصانه) می خواهند - **وَجْهَ** : خشنودی - **الْمُفْلِحُونَ** : رستگاران

۳۹- **مَا ءَاتٰیْنٰمْ مِنْ رَبٍّ** : هر آنچه به عنوان ربا می دهید - **لَیَرْبُوْا** : تا بیفزایید - **فَلَا یَرْبُوْا** : افزایش نمی یابد - **زَكٰوةٍ** : صدقه - **تُرِیدُونَ** : در حالی که می خواهید - **وَجْهَ** : رک : ۳۸ - **الْمُضْعِفُونَ** : دارندگان (پاداش) چند برابر

۴۰- **رَزَقَكُمْ** : شما را روزی داده است - **یُمِیْتُكُمْ** : شما را می میراند - **یُحْیِیْكُمْ** : شما را زنده می کند - **شُرَكَآئِكُمْ** : شریکان (خدا در نظر) شما - **سُبْحٰنَهُ** : او منزّه است - **تَعَالٰی** : برتر است - **عَمَّا** : عَنْ + ما

۴۱- **الْبَرِّ** : خشکی - **الْبَحْرِ** : دریا - **لِیُذِیْقَهُمْ** : تا به آنان بچشاند - **بَعْضَ الَّذِیْ عَمِلُوا** : (جزای) برخی از کارهایشان - **یَرْجِعُونَ** : بازگردند

۴۲- **سَيَرُوا** : گردش کنید

۴۳- **أَقِمَّ وَجْهَكَ** : وجودت را پیوسته

متوجه کن - **لِلدِّينِ** : به سوی دین -

الْقَيِّمَ : استوار، ثابت - **أَنْ يَأْتِيَ** : اینکه بیاید -

لَا مَرَدَّ : (هیچ) برگشتی نیست -

يَصَّدَّعُونَ : (مردم از هم) جدا می شوند

۴۴- **عَلَيْهِ** : به زیانش - **يَمْهَدُونَ** : (بستر

آرامش را) آماده می کنند

۴۵- **لِيَجْزِيَ** : تا پاداش دهد

۴۶- **أَنْ يُرْسِلَ** : که می فرستد - **الرِّيحَ** :

بادها - **مُبَشِّرَاتٍ** : در حالی که

بشارت دهنده اند - **لِيُذِيقَكُمْ** : تا به شما

بچشاند - **لِتَجْرِيَ** : تا حرکت کنند -

الْفُلُكُ : کشتی ها - **لِتَبْتَغُوا** : تا بجوید

۴۷- **جَاءَهُمْ بِ...** : ... را برایشان آوردند -

إِنْتَقَمْنَا : انتقام گرفتیم - **أَجْرَمُوا** :

مرتکب جرم شدند

۴۸- **يُرْسِلُ** : رک : ۴۶ - **الرِّيحَ** : رک : ۴۶ - **تُثِيرُ** : برمی انگیزد و پراکنده می سازد - **سَحَابًا** : ابرهایی - **يَبْسُطُهُ** : آنها را

می گستراند - **كِسْفًا** : توده هایی متراکم - **تَرَى** : می بینی - **الْوَدْقَ** : باران - **خِلَالِهِ** : میانش - **أَصَابَ** : برساند - **إِذَا** :

یکباره - **يَسْتَبْشِرُونَ** : شادی می کنند

۴۹- **إِنْ كَانُوا... لَمُبْلِسِينَ** : مسلماً آنان ناامید بودند - **أَنْ يُنْزَلَ** : اینکه نازل شود

۵۰- **يُحْيِي** : زنده می کند - **مَوْتَهَا** : مرگش - **يُحْيِي** : زنده کننده - **الْمَوْتِ** : مردگان - **قَدِيرٌ** : توانا

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلُ
أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدَّعُونَ ﴿٤٣﴾
كَفَرَفَعْلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ لَهُ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْكُفْرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ
مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ
فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا
عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا
فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادَةٍ إِذَا هُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ
لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيٍ الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

وَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رِجَالًا فَأَرَاوَهُ مُصَفَّرًا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتِ وَلَا تَسْمِعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدِيرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ آتَوْا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّتْكَ الَّذِينَ لَا يوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

۵۱- لَيْنَ أَرْسَلْنَا : اگر بفرستیم - رِجَالًا :

بادی (آفتزا) - رَاوَهُ : آن (کشترار) را

ببیند - مُصَفَّرًا : زرد شده (پژمرده) -

ظَلُّوا ... يَكْفُرُونَ : باز هم ناسپاسی

پیشه می کند

۵۲- لَا تَسْمِعُ : نمی توانی شنوا کنی

(هدایت کنی) - الْمَوْتِ : مردگان

(گمراهان) - لَا تَسْمِعُ الصَّمَّ : نمی توانی

به گوش کران برسانی - الدُّعَاءَ : صدای

بلند - وَلَّوْا : روی گردانند - مُدِيرِينَ : در

حالی که پشت می کنند

۵۳- مَا أَنْتَ بِهَادٍ : تو هرگز نمی توانی

هدایت کنی - الْعُمَى : کوردلان -

ضَلَّاتِهِمْ : گمراهی شان - إِنْ تَسْمِعُ : شنوا

نمی کنی (هدایت نمی کنی) - مُسْلِمُونَ :

تسلیم شدگان

۵۴- شَيْبَةً : پیری - الْقَدِيرُ : توانا

۵۵- تَقُومُ : برپا می شود - السَّاعَةُ : قیامت - يُقْسِمُ : سوگند می خورند - مَا لَبِثُوا : درنگ نکرده اند - يُؤْفَكُونَ : (از

حق) برگردانده می شدند

۵۶- آتَوْا : داده شده اند - لَيَسْمِعُ : رک : ۵۵ - فِي كِتَابِ اللَّهِ : به تقدیر خدا - الْبَعْثِ : رستاخیز

۵۷- لَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ : برداشتن عتاب شامل حالشان نمی شود

۵۸- لَيْنَ جِئْتَهُمْ ... : اگر برایشان ... را بیاوری - لَيَقُولَنَّ : حتماً می گویند - إِنْ أَنْتُمْ : شما نیستید - مُبْطِلُونَ : اهل

باطل

۵۹- يَطْبَعُ : مهر (غفلت) می زند

۶۰- لَا يَسْتَخِفَّتْكَ : تو را به سبکی و اضطراب واندانند - لَا يوقِنُونَ : یقین ندارند

سورة لقمان

۳- الْمُحْسِنِينَ : نیکوکاران

۴- يُقِيمُونَ : برپا می‌دارند - يُؤْتُونَ :

می‌دهند - يَوْقِنُونَ : یقین دارند

۵- الْمُفْلِحُونَ : رستگاران

ع- يَشْتَرَى : می‌خرد - هُوَ الْحَدِيثُ :

سخنان باطل و سرگرم کننده - لِيُضِلَّ :

تا گمراه کند - يَتَّخِذَهَا هُزُوًا : آن را به

تمسخر بگیرد - مُهِينٌ : خوارکننده

۷- تُتْلَى : خوانده شود - وَلَى : روی گرداند -

مُسْتَكْبِرًا : متکبرانه - كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا :

چنانچه (گویی) آن را نشنیده است -

أُذْنِيهِ : دو گوشش - وَقَرَأَ : سنگینی -

بَشِيرُهُ : او را مژده بده

۸- النَّعِيمِ : پرنعمت

۹- الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۱۰- عَمَدٍ : ستون‌هایی - تَرَوْنَهَا : (که) آن

را ببینید - الْقَلَى : افکند - رَوَائِي : کوه‌ها - أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ : تا مبدا شما را بلغزاند - بَثَّ : پراکنده کرد - دَابَّةً :

جنبنده‌ای - أَنْبَتْنَا : رویانیدیم - كُلِّ زَوْجٍ : هر نوع (گیاه) - كَرِيمٍ : نیکو

۱۱- آرونی : به من نشان دهید - الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ : کسانی که به جای خدا (پرستیده می‌شوند) - ضَلَالٍ : گمراهی

سُورَةُ لُقْمَانَ

۳۴

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ۱ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۲ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّلْمُحْسِنِينَ ۳ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۴ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ
هُمْ الْمُفْلِحُونَ ۵ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ
لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۶ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۷ وَإِذَا تُلِيَ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۸
إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۹
خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۱۰ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوٰنَهَا ۚ وَالْقَلَىٰ فِي الْاَرْضِ رَوَاسِي ۚ اَنْ تَمِيْدَ
بِكُمْ ۚ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۱۱ هٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَاَرَوْنِي مَاذَا
خَلَقَ ۚ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُوْنَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۱۲

۱۲- **ءَاتَيْنَا** : دادیم - **كَفَرًا** : ناسپاسی کند -

حَمِيدٌ : همیشه ستوده

۱۳- **إِبْنِهِ** : پسرش - **وَهُوَ يَعِظُهُ** : در

حالی که او را پند می داد - **يُبَيِّنُ** : ای
پسر عزیزم!

۱۴- **وَصَيَّنَا** : سفارش کردیم - **وَالَّذِيهِ** :

پدر و مادرش - **حَمَلَتْهُ** : (در دوران

بارداری) او را حمل کرده است - **وَهَنَّا**

عَلَى وَهْنٍ : با حالت ضعف روزافزون -

فِضْلُهُ : جداکردنش (از شیر) - **عَامِينَ** :

دو سال - **الْمَصِيرُ** : سرانجام

۱۵- **إِنْ جَهْدَاكَ** : اگر تو را تحت فشار

قرار دهند - **لَا تُطْعِمُهُمَا** : از آنان اطاعت

نکن - **صَاحِبُهُمَا** : با آن دو معاشرت کن -

مَعْرُوفًا : شایسته و پسندیده - **إِتِّعَ** :

پیروی کن - **أَنَابَ** : بازگشته است -

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَبْنَىٰ لِأُتْرُكٍ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِضْلُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ ۝ وَإِنْ جَهْدَاكَ عَلَىٰ أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَن أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يَبْنَىٰ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمٰوٰتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ يَبْنَىٰ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْظُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ۝

مَرْجِعُكُمْ : بازگشتان - **أُنَبِّئُكُمْ** : شما را آگاه می کنم

۱۶- **يُبَيِّنُ** : رک : ۱۳ - **إِنْ تَكُ** : اگر باشد - **مِثْقَالٌ** : به اندازه - **حَبَّةٍ** : دانه ای - **خَرْدَلٍ** : گیاه خردل (گیاهی با

دانه های بسیار ریز) - **يَأْتِ بِهَا** : آن را می آورد - **لَطِيفٌ** : باریک بین - **خَبِيرٌ** : آگاه

۱۷- **يُبَيِّنُ** : رک : ۱۳ - **أَقِمِ** : برپا دار - **وَأْمُرْ** : و امر کن - **إِنَّهُ** : نهی کن - **مَا أَصَابَكَ** : سختی هایی که (در این راه)

به تو رسیده - **عَزْمِ الْأُمُورِ** : کارهایی که برای (انجام) آن اراده قطعی لازم است

۱۸- **لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ** : (با تکبر) رویت را بر متاب - **لَا تَمْشِ** : راه نرو - **مَرَحًا** : متکبرانه - **مُخْتَالٍ** : متکبر - **فَخُورٍ** :

فخر فروش

۱۹- **اقْصِدْ** : میانه رو باش - **مَشْيِكَ** : راه (و روش و) رفتنت - **اعْظُضْ** : بکاه - **أَنْكَرَ** : بدترین - **الْحَمِيرِ** : خران

الْمَرْتَرُوا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَبْعَثْكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً إِنْ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

۲۰- اَلَمْ تَرَوْا : آیا ننگریسته اید؟ - سَخَّرَ

لَكُمْ : به تسخیر شما درآورده است -

أَسْبَغَ : گسترده و تمام کرده است -

يُجَادِلُ : مجادله می کند - فی : در مورد -

مُنِيرٌ : روشنگر

۲۱- قِيلَ : گفته شود - اتَّبِعُوا : پیروی

کنید - وَجَدْنَا : یافته ایم - أَوَلَوْ كَانَ ...

يَدْعُوهُمْ : آیا (پیروی شان می کنند) هر

چند آنان را فراخوانده باشد - السَّعِيرِ :

(آتش) شعله ور

۲۲- يُسْلِمُ : تسلیم کند - وَجْهَهُ :

خودش - مُحْسِنٌ : نیکوکار - اسْتَمْسَكَ :

چنگ زده است - الْعُرْوَةِ : دستاویز -

الْوُثْقَى : محکم

۲۳- لَا يَحْزُنُكَ : تو را اندوهگین نکند -

مَرْجِعُهُمْ : بازگشتشان - نُنبِّئُهُم : آنان را

آگاه می کنیم - ذَاتِ الصُّدُورِ : (اسرار)

درون سینه ها

۲۴- نُمَتِّعُهُمْ : آنان را بهره مند می کنیم - نَضْطَرُّهُمْ : آنان را گرفتار می کنیم - غَلِيظٌ : سخت، شدید

۲۵- لَئِن سَأَلْتَهُم : اگر از آنان بپرسی - لَيَقُولَنَّ : حتماً می گویند - الْحَمْدُ : تمام ستایش

۲۶- الْحَمِيدُ : همیشه ستوده

۲۷- لَوْ أَنَّمَا ... مِن شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ : قطعاً اگر همه درختان قلم بودند - وَالْبَحْرُ : و دریا (مركب بود) - يَمُدُّ : در حالی که

او را کمک می کرد - سَبْعَةُ أَبْحُرٍ : هفت دریای دیگر - مَا نَفِدَتْ : تمام نمی شد - كَلِمَاتُ : آفریده ها - عَزِيزٌ : همیشه

پیروز

۲۸- مَا : نیست - بَعَثْكُمْ : برانگیختنتان - كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ : مانند (آفریدن و برانگیختن) یک نفر - سَمِيعٌ : همیشه

شنا

۲۹- **أَلَمْ تَرَ** : مگر ننگریستی؟ - **يُولِجُ** :

داخل می کند - **سَخَّرَ** : به تسخیر درآورده

است - **يَجْرِي** : در حرکتند - **مُسَيَّ** :

معین - **خَبِيرٌ** : آگاه

۳۰- **يَدْعُونَ** : می خوانند، می پرستند

۳۱- **أَلَمْ تَرَ** : رک : ۲۹ - **الْفُلْكَ** : کشتی ها -

الْبَحْرِ : دریا - **لِيُرِيَكُمْ** : تا به شما نشان

دهد - **صَبَّارٍ** : بسیار بردبار - **شُكُورٍ** :

بسیار شکرگزار

۳۲- **غَشِيَهُمْ** : آنان را فراگيرد - **الظُّلِلِ** :

سایه بان ها - **دَعَا** : بخوانند - **مُخْلِصِينَ** :

در حالی که خالص کرده اند - **الدِّينِ** :

عبادت و طاعت - **نَجَّيَهُمْ** : آنان را نجات

دهد - **الْبَرِّ** : خشکی - **مُقْتَصِدٌ** :

میانبرو، معتدل - **مَا يَجْحَدُ بِ...** : ... را

انکار نمی کند - **خَتَّارٍ** : بسیار پیمان شکن -

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ
اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُمْ
مَوْجٌ كَاطِفٌ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى
الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ
كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَاحْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي
وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ
الْفَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

۳۰

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

آیاتها

کُفُورٍ : بسیار ناسپاس

۳۳- **اِخْشَوْا** : بترسید - **لَا يَجْزِي** : دفع نمی کند - **وَالِدٌ** : پدری - **وَلَدِهِ** : فرزندی - **لَا مَوْلُودٌ** : (هیچ) فرزندی نیست -

هُوَ جَازٍ : که دفع کننده باشد - **لَا تَغُرَّنَّكُمْ** : مباده شما را بفریبد - **بِاللَّهِ** : نسبت به خدا - **الْفَرُورُ** : (هر چیز) فریبنده

۳۴- **السَّاعَةِ** : قیامت - **يُنَزِّلُ** : فرو می فرستد - **الْغَيْثَ** : باران - **الْأَرْحَامِ** : رحم ها - **مَا تَدْرِي نَفْسٌ** : هیچ کس

نمی داند - **تَكْسِبُ** : انجام می دهد - **غَدًا** : فردا - **بِأَيِّ أَرْضٍ** : در کدام سرزمین - **تَمُوتُ** : می میرد - **خَبِيرٌ** : رک : ۲۹

سوره سجده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَمَّ ۱ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 ۲ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
 مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۳ اللَّهُ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
 ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ
 أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۴ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ
 يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ۵
 ذَلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۶ الَّذِي
 أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ۷ ثُمَّ
 جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ۸ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ
 فِيهِ مِنْ رُوحِهِ ۚ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ
 قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۹ وَقَالُوا إِنْ دَاخَلْنَاهُ فِي الْأَرْضِ أَتَأْتِنَا
 بِهَذَا خَلْقٍ جَدِيدٍ ۚ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ۱۰ قُلْ يَتَوَفَّلُكُمْ
 مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۱۱

۲- تَنْزِيلُ : نازل شدن - لَا رَيْبَ : که

(هیچ) شک نیست

۳- افْتَرَاهُ : آن را (به دروغ) از خود بافته

است - لِتُنذِرَ : تا بیم دهی - مَا أَتَاهُمْ :

برایشان نیامده است - تَذِيرٌ : بیم‌دهنده‌ای -

يَهْتَدُونَ : هدایت یابند

۴- سِتَّةِ أَيَّامٍ : شش دوران - اسْتَوَى :

احاطه و استقرار یافت - العَرْشِ : تخت

(پادشاهی جهان) - وَلِيٍّ : سرپرست -

أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ : پس آیا متذکر نمی‌شوید

(پند نمی‌گیرید)؟

۵- يُدَبِّرُ : تدبیر می‌کند - يَعْرُجُ : (تدبیر

امور) بالا می‌رود - أَلْفَ سَنَةٍ : هزار سال -

يَوْمًا تَعُدُّونَ : از سال‌هایی که شما

می‌شمارید

عَرِ ذَلِكَ : آن (خدا) - الشَّهَادَةِ : آشکار -

العَزِيزُ : همیشه پیروز

۷- أَحْسَنَ : خوب آفریده است - كُلُّ شَيْءٍ خَلَقَهُ : هر چیزی را که آفریده است - بَدَأَ : آغاز کرده است - طِينٍ : گِل

۸- سُلَالَةٍ : عصاره‌ای - مَهِينٍ : سست، بی‌مقدار

۹- سَوَّاهُ : او را سامان داد - نَفَخَ : دمید - السَّمْعَ : گوش‌ها، شنوایی - الْأَبْصَارَ : چشم‌ها، بینایی - الْأَفْئِدَةَ : دل‌ها -

قَلِيلًا مَّا : اندکی

۱۰- ضَلَّلْنَا : ناپدید شدیم، از بین رفتیم

۱۱- يَتَوَفَّلُكُمْ : جانتان را می‌گیرد - مَلَكُ الْمَوْتِ : فرشته مرگ - وَكِّلَ بِكُمْ : قبض روح شما به او سپرده شده

است - تُرْجَعُونَ : بازگردانده می‌شوید

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾ أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

۱۲- **لَوْ تَرَىٰ** : کاش ببینی - **إِذِ الْمُجْرِمُونَ**

نَاكِسُوا : هنگامی که مجرمان پایین

انداخته‌اند - **رُءُوسِهِمْ** : سرهایشان -

أَبْصَرْنَا : بینا شدیم - **إِرجِعْنَا** : ما را

بازگردان - **إِنَّا مُوقِنُونَ** : ما به (مرحله)

یقین رسیده‌ایم

۱۳- **لَآتَيْنَا** : حتماً (قرار) می‌دادیم -

هُدًى : (در راه) هدایتش - **حَقَّ** : مقرر

شده است - **الْقَوْلُ** : این سخن -

لَأَمْلَأَنَّ : قطعاً پر می‌کنم

۱۴- **ذُوقُوا** : بچشید - **بِمَا نَسِيتُمْ** : به جهت

اینکه فراموش کردید - **يَوْمِكُمْ هَٰذَا** :

این روزتان - **الْخُلْدِ** : همیشگی

۱۵- **ذُكِّرُوا** : یادآوری شوند - **خَرُّوا** : (به

زمین) افتند - **سُجَّدًا** : سجده‌کنان -

سَبَّحُوا : تسبیح کنند - **لَا يَسْتَكْبِرُونَ** :

تکبر نمی‌ورزند

۱۶- **تَتَجَافَىٰ** : دور می‌شود - **جُنُوبُهُمْ** : پهلوهایشان - **الْمَضَاجِعِ** : بسترها - **يَدْعُونَ** : می‌خوانند، مناجات می‌کنند -

خَوْفًا وَطَمَعًا : با حالت ترس و امید - **مِمَّا** : من + ما - **رَزَقْنَاهُمْ** : به آنان روزی داده‌ایم - **يُنْفِقُونَ** : (در راه خدا)

انفاق می‌کنند

۱۷- **مَّا... مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ** : چه چشم روشنی‌هایی - **أُخْفِيَ** : پنهان شده است

۱۸- **فَاسِقًا** : نافرمان - **لَا يَسْتَوُونَ** : برابر نیستند

۱۹- **جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ** : بهشت و باغ‌های مسکونی - **نُزُلًا** : (به عنوان) پذیرایی

۲۰- **فَسَقُوا** : نافرمانی کرده‌اند - **مَأْوَاهُمْ** : سکونت‌گاهشان - **كُلَّمَا** : هرگاه - **أَرَادُوا** : بخواهند - **أُعِيدُوا** : برگردانده

شوند - **قِيلَ** : گفته شود - **ذُوقُوا** : رک : ۱۴ - **كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ** : آن را دروغ می‌شمردید

وَلَنَذِقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَىٰ الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ إِثْمَةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ
﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ السَّجْدَةِ
آيَاتُهَا ٣٠
٧٣

۲۱- لَنَذِيقَنَّهُمْ: حتماً به آنان می چشانیم -

الْأَدْنَى: نزدیک تر - دُونَ: قبل از

۲۲- أَظْلَمُ: ستم کار تر - يَمِّن: مِن + مِن -

ذُكِّرَ: یادآوری شود - أَعْرَضَ: روی

گرداند - إِنَّا ... مُنْتَقِمُونَ: ما انتقام
گیرنده ایم

۲۳- آتَيْنَا: دادیم - لَا تَكُنْ: نباش -

مِرْيَةٍ: تردید - لِقَائِهِ: دیدار با خدا (در
قیامت)

۲۴- يَهْدُونَ: (مردم را به کمال) هدایت

می کردند - لَمَّا صَبَرُوا: چون صبر کردند -

كَانُوا ... يُوقِنُونَ: یقین داشتند

۲۵- يَفْصِلُ: داوری می کند، جدایی

می اندازد

۲۶- أَوَلَمْ يَهْدِ: و آیا (راه ایمان را) روشن

نکرده است؟ - كَمْ أَهْلَكْنَا ... مِنْ

الْقُرُونِ: اینکه بسیاری از مردم اعصار

را هلاک کرده ایم - يَمْشُونَ: در حالی که راه می روند - أَفَلَا يَسْمَعُونَ: پس آیا نمی شنوند؟

۲۷- أَوَلَمْ يَرَوْا: و آیا نگریستند؟ - نَسُوقُ: می رانیم - الْجُرُزِ: بی آب و علف - نُخْرِجُ: بیرون می آوریم - زَرْعًا:

کشتزاری - تَأْكُلُ: (که) می خورند - أَنْعَامُهُمْ: چهارپایانشان - أَفَلَا يُبْصِرُونَ: پس آیا (با بصیرت) نمی نگرند؟

۲۸- مَتَى: کی؟

۲۹- لَا هُمْ يُنْظَرُونَ: آنان مهلت داده نمی شوند

۳۰- أَعْرِضْ: روی گردان - اِنْتَظِرْ: منتظر باش

سوره احزاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝۱ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝۲ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝۳ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ الَّتِي تَظْهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ
وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ
وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝۴ ادْعُوهُمْ
لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا
أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ۝۵ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَزْوَاجُهُ
أُمَّهَاتُهُمْ ۚ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ
اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ
أَوْلِيَانِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝۶

- ۱- لَا تُطِيعُ : اطاعت نکن
۲- اتَّبِعْ : پیروی کن - یوحى : وحی
می شود - خَبِيرًا : آگاه
۳- كَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا : خدا برای پشتیبانی
کافی است
۴- لِرَجُلٍ : برای هیچ مردی - قَلْبَيْنِ : دو
قلب - جَوْفِهِ : باطنش - أَزْوَاجَكُمْ الَّتِي
تَظْهَرُونَ مِنْهُنَّ : آن همسران که (با
تشبیه کردنشان به مادران) از آنها
دوری می کنید - أُمَّهَاتِكُمْ : مادران -
أَدْعِيَاءَكُمْ : پسرخوانده های آنان - أَبْنَاءَكُمْ :
پسران - أَفْوَاهِكُمْ : دهان های آنان
(زبان های آنان) - السَّبِيلُ : (به سوی) راه
راست
۵- ادْعُوهُمْ : آنان را نسبت دهید - أَقْسَطُ :
عادلانتر - إِنْ لَمْ تَعْلَمُوا : اگر شناسید -
إِخْوَانُكُمْ : پس برادران (اند) -

مَوَالِيكُمْ : دوستان - جُنَاحٌ : گناهی - أَخْطَأْتُمْ بِهِ : نسبت به آن خطا کرده اید - تَعَمَّدَتْ : عمد داشته است
ع- اُولَى : سزاوارتر - بِالْمُؤْمِنِينَ : نسبت به مؤمنین - أُمَّهَاتُهُمْ : رک : ۴ - أُولُوا الْأَرْحَامِ : خویشاوندان - اُولَى : سزاوارتر
(در ارث بردن) - أَنْ تَفْعَلُوا : اینکه بخواهید برسانید - اُولِيَانِكُمْ : دوستان - مَعْرُوفًا : نیکی، خیر - مَسْطُورًا :
نوشتۀ شده

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
 لَيْسَ لِلصَّالِحِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتِ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَثَبُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

۷- مِيثَاقَهُمْ : پیمان محکمشان - مِيثَاقًا

غَلِيظًا : پیمان محکم و استواری

۸- لَيْسَ : تا بپرسد - الصَّالِحِينَ :

راستگویان - أَعَدَّ : آماده کرده است

۹- اذْكُرُوا : به یاد آرید - جُنُودٌ :

لشکریانی - رِيحًا : بادی - لَمْ تَرَوْهَا : (که)

آنها را ندیدید

۱۰- مِنْ فَوْقِكُمْ : از طرف بالای (شهر)

شما - أَسْفَلَ : پایین تر - زَاغَتِ : خیره

شد - الْأَبْصَارُ : چشمها - بَلَغَتِ الْقُلُوبُ

الْحَنَاجِرَ : جانها به لب رسید - تَظُنُّونَ

... الظُّنُونَا : گمانهایی (مختلف و نابجا)

می بردید

۱۱- هُنَالِكَ : آنجا، آن وقت - ابْتُلِيَ :

آزموده شدند - زُلْزِلُوا : متزلزل شدند

۱۲- إِذْ يَقُولُ : هنگامی که می گفتند -

غُرُورًا : فریب

۱۳- لَا مُقَامَ : جای ماندن نیست - ارْجِعُوا : بازگردید - يَسْتَأْذِنُ : اجازه می خواستند - فَرِيقٌ : گروهی - بُيُوتَنَا :

خانههای ما - عَوْرَةٌ : بی حفاظ - إِنْ يُرِيدُونَ : نمی خواستند

۱۴- لَوْ دَخَلَتْ : اگر هجوم می شد - آقْطَارِهَا : اطراف آنجا - سُئِلُوا : از آنان خواسته می شد - الْفِتْنَةُ : ارتداد،

شرک - لَآتَوْهَا : حتماً آن را می پذیرفتند - مَا تَلَثَبُوا : درنگ نمی کردند - بِهَا : نسبت به آن - يَسِيرًا : اندکی

۱۵- كَانُوا عَاهِدُوا : پیمان بسته بودند - لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَارَ : (به دشمن) پشت نمی کنند - مَسْئُولًا : مورد بازخواست

۱۶- **الْمَوْتِ** : مرگ - **إِذَا** : در این صورت -
لَا تُمَتِّعُونَ : بهره‌مند نمی‌شوید

۱۷- **مَنْ ذَا الَّذِي** : کیست آن که؟ -
يَعِصِيكُمْ : شما را حفظ کند - **إِنْ أَرَادَ** :
 اگر بخواهد - **لَا يَجِدُونَ** : نمی‌یابند - **وَلِيًّا** :
 سرپرست - **نَصِيرًا** : یاوری

۱۸- **قَدْ يَعْلَمُ** : قطعاً می‌شناسند -
الْمُتَّوِّعِينَ : بازدارندگان (مردم) - **الْقَاتِلِينَ** :
 گویندگان - **إِخْوَانِهِمْ** : برادران
 (هم‌مسلك)شان - **هَلُمَّ** : بیاوید -
لَا يَأْتُونَ : نمی‌آیند - **الْبَأْسَ** : (به) جنگ
 ۱۹- **أَشْحَةً** : در حالی که بخیل هستند -
الْخَوْفِ : ترس - **رَأَيْتُمْ** : آنان را ببینی -
تَدُورُ : می‌چرخد - **أَعْيُنُهُمْ** : چشمانشان -
يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ : (سکرات) مرگ
 او را فرا گرفته است - **سَلَقُواكُمْ** : شما را

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا
 لَا تُمَتِّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعِصِيكُمْ مِنْ اللَّهِ إِنْ
 أَرَادَ بِكُمْ سَوْءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُتَوَقِّعِينَ مِنْكُمْ
 وَالْقَاتِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾
 أَشْحَةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ
 أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ
 سَلَقُواكُمْ بِالسِّنَةِ حِدَادٍ أَشْحَةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا
 فَاحْبِطْ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ
 الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ
 بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ
 مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَتْ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ
 حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهُ كَثِيرًا ﴿٢١﴾
 وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

آزار دهند - **السِّنَةِ حِدَادٍ** : زبان‌های تند و تیز - **الْخَيْرِ** : غنیمت - **أَحْبَطَ** : تباه کرد - **يَسِيرًا** : آسان

۲۰- **يَحْسَبُونَ** : (منافقان) می‌پندارند - **الْأَحْزَابَ** : گروه‌های مشرکین - **إِنْ يَأْتِ** : اگر باز آیند - **يَوَدُّوا** : آرزو می‌کنند -
لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ : کاش بادیه‌نشین باشند - **فِي** : در میان - **الْأَعْرَابِ** : بادیه‌نشینان عرب - **يَسْأَلُونَ** : جویا شوند -
أَنْبَائِكُمْ : اخبارتان - **مَا قَاتَلُوا** : نمی‌جنگیدند

۲۱- **أُسْوَةٌ** : سرمشقی - **كَانَ يَرْجُوا** : امید (باور) داشته باشد - **الْيَوْمَ الْآخِرَ** : روز قیامت - **ذَكَرَ** : یاد کند

۲۲- **رَمَا** : دیدند - **مَا زَادَهُمْ** : بر آنان نیفزود

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْثِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُم أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطْعُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضْلَعْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

۲۳- رِجَالٌ : مردانی - صَدَقُوا : صادقانه

وفا کرده‌اند - عَاهَدُوا : پیمان بستند -

قَضَىٰ نَحْبَهُ : نذر خود را ادا کردند (شهید

شدند) - يَنْتَظِرُ : انتظار می‌کشند - ما

بَدَّلُوا تَبْدِيلًا : هیچ تغییری (در

پیمان‌شان) نداده‌اند

۲۴- لِيَجْزِيَ : تا پاداش دهد - الصَّادِقِينَ :

راستگویان - يُعَذِّبُ : عذاب کند -

يَتُوبَ عَلَيْهِمْ : (با رحمت و نعمت) بر

آنان برگردد

۲۵- رَدَّ : برگرداند - بِعَيْثِهِمْ : همراه با

خشم شدیدشان - لَمْ يَنَالُوا : بی‌آنکه

رسیده باشند - خَيْرًا : (به) منفعتی -

كَفَىٰ : حفظ کرد - الْقِتَالَ : (از) جنگ -

عَزِيزًا : همیشه پیروز

۲۶- أَنْزَلَ : پایین آورد - ظَاهَرُوهُمْ : با

آنان همدست شده بودند - صَيَاصِيهِمْ :

دژهایشان - قَذَفَ : افکند - الرُّعْبَ : ترس - فَرِيقًا : گروهی - تَقْتُلُونَ : می‌کشید - تَأْسِرُونَ : اسیر می‌کردید

۲۷- أَوْرَثَكُم : به شما ارث داد - دِيَارَهُمْ : خانه‌هایشان - لَمْ تَطْعُوهَا : در آن گام نهاده بودید - قَدِيرًا : توانا

۲۸- إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ : اگر می‌خواهید - تَعَالَيْنَ : بیاوید - أُمَتِّعْكُنَّ : (تا) شما را بهره‌مند کنم - أُسَرِّحْكُنَّ : شما را رها

کنم - سَرَاحًا جَمِيلًا : رهاکردنی زیبا (نیکو)

۲۹- إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ : رک : ۲۸ - الدَّارَ الْآخِرَةَ : سرای آخرت - أَعَدَّ : آماده کرده است - الْمُحْسِنَاتِ : زنان نیکوکار

۳۰- يَأْتِ ... بِ... : مرتکب ... شود - فَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ : کار بسیار زشت آشکاری - يُضْلَعُ ... ضِعْفَيْنِ : دو برابر

می‌شود - يَسِيرًا : آسان

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

۳۱- يَقْنُتْ : (خاضعانه) فرمان برداری

کند - نُؤْتِهَا : به او می دهیم - مَرَّتَيْنِ : دو

بار - أَعْتَدْنَا : آماده کرده ایم - كَرِيمًا :

والا، پسندیده

۳۲- لَسْتُنَّ : نیستید - إِنِ اتَّقَيْتُنَّ : اگر

تقوا پیشه کنید - لَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ : با

ناز و عشوه سخن نگویید - فَيَطْمَعَ : تا

طمع کند - مَعْرُوفًا : شایسته و پسندیده

۳۳- قَرْنَ : قرار بگیرید - بُيُوتِكُنَّ :

خانه هایتان - لَا تَبَرَّجْنَ : ظاهر نشوید -

تَبَرُّجَ : (مانند) ظاهر شدن - الْأُولَى :

نخستین - آفَنَ : برپا دارند - آتَيْنَ :

بدهید - أَطِعْنَ : اطاعت کنید - يُرِيدُ :

می خواهد - لِيُذْهِبَ : تا بزداید -

الرِّجْسَ : پلیدی - يُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيرًا : شما

را کاملاً پاک کند

۳۴- أَذْكُرْنَ : یادآوری کنید - يُتْلَى :

خوانده می شود - بُيُوتِكُنَّ : رک : ۳۳ - لَطِيفًا : باریک بین و مهربان - خَبِيرًا : آگاه

۳۵- الْقَانِتِينَ : مردان مطیع و خاضع - الصَّادِقِينَ : مردان راستگو - الْخَاشِعِينَ : مردان فروتن - الْمُتَصَدِّقِينَ : مردان

صدقه دهنده - الصَّائِمِينَ : مردان روزه دار - فُرُوجَهُمْ : دامن عفتشان - الذَّاكِرِينَ : مردان یادکننده - أَعَدَّ : آماده

کرده است - مَغْفِرَةً : آمرزشی

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا لَكَ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

۳۶- مَا كَانَ لِ... : سزاوار هیچ ... نیست -

قَضَى : واجب گرداند - الْخِيَرَةُ : اختیاری -

يَعْصِ : نافرمانی کند - قَدْ ضَلَّ : قطعاً گمراه شده است

۳۷- إِذْ تَقُولُ : (به یاد آور) هنگامی که

می گفتی - أَنْعَمَ : نعمت داده بود -

أَمْسِكْ عَلَيْكَ : برای خودت نگه دار -

تُخْفِي : پنهان می کردی - اللَّهُ مُبْدِيهِ :

خدا آشکارکننده آن است - تَخْشَى : می ترسیدی -

أَحَقُّ : سزاوارتر - قَضَى :

برطرف کرد - زَيْدٌ : نام پسرخوانده

پیامبر - وَطَرًا : نیاز (خود) - زَوَّجْنَاهَا :

او را به همسری تو درآوردیم - لَكَ :

لَا يَكُونَ : تا اینکه نباشد - حَرَجٌ :

گناهی، تنگنایی - أَدْعِيَائِهِمْ :

پسرخوانده هایشان

۳۸- حَرَجٌ : رک : ۳۷ - فَرَضَ : واجب و

جایز کرده است - خَلَوْا : (دوران) سپری شده است - قَدَرًا مَقْدُورًا : حکمی سنجیده

۳۹- يُبَلِّغُونَ : می رسانند - رِسَالَاتِ : پیامها - يَخْشَوْنَهُ : از او می ترسند - كَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا : خدا برای حسابرسی

کافی است

۴۰- آبا : پدر - رِجَالِكُمْ : مردانتان - خَاتَمَ : پایان بخش

۴۱- اُذْكُرُوا : یاد کنید

۴۲- سَبِّحُوهُ : او را تسبیح کنید - بُكْرَةً : صبح - أَصِيلًا : شام

۴۳- يُصَلِّيْ : درود و رحمت می فرستد - لِيُخْرِجَكُمْ : تا شما را بیرون آورد

۴۴- تَحِيَّتُهُمْ : درودشان - يَلْقَوْنَهُ : او را

ملاقات می کنند - اَعَدَّ : آماده کرده
است

۴۵- شاهِدًا : گواه (بر مردم) - مُبَشِّرًا :

مژده دهنده - نَذِيرًا : بیم دهنده

۴۶- دَاعِيًا : دعوت کننده - سِرَاجًا :

چراغی - مُنِيرًا : روشنگر

۴۷- بَشِيرٌ : مژده بده

۴۸- لَا تُطِيع : اطاعت نکن - دَع : توجه

نکن- اَذْنُهُمْ : آزارشان - كَفَى بِاللّٰهِ وَكَيْلًا :

خدا برای پشتیبانی کردن کافی است

۴۹- نَكَحْتُمْ : به همسری (خود) درآورد -

طَلَقْتُمُوهُنَّ : آنان را طلاق دادید -

تَمَسَّوْهُنَّ : اینکه با آنان آمیزش کنید -

ما ... مِنْ عِدَّةٍ : هیچ عده ای نیست -

تَعْتَدُونَهَا : (که) آن را بشمرید -

مَتَّعُوهُنَّ : آنان را بهره مند کنید -

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَاعَدَ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۖ يٰٓأَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۖ وَدَاعِيًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ۖ وَبَشِيرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ
مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ۖ وَلَا تَطْغِ الْكُفْرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَدَعِ أَذْنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكَيْلًا ۖ
يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ
تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَحوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ۖ يٰٓأَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا
مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عِمَّكَ وَبَنَاتِ
عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ
مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِن وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ
النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِنَ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَרَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

سَرَحوهُنَّ : آنان را رها کنید - سَرَاحًا جَمِيلًا : رهاکردنی زیبا (نیکو)

۵۰- أَحْلَلْنَا : حلال کردیم - ءَاتَيْتَ : داده ای - أُجُورُهُنَّ : مهریه هایشان - مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ : کنیزانت - مِمَّا : مِنْ +

ما - أَفَاءَ : به عنوان غنیمت جنگ ارزانی داشته است - بَنَاتِ : دختران - عِمَّكَ : عمویت - عَمَّتِكَ : عمه هایت -

خَالَكَ : دایی هایت - خَالَتِكَ : خاله هایت - هَاجَرْنَ : مهاجرت کرده اند - امْرَأَةً : زن - إِنْ وَهَبْتَ : اگر ببخشد (بدون

مهریه) - إِنْ أَرَادَ : اگر بخواهد - أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا : که او را به همسری بگیرد - خَالِصَةً لَّكَ : (این نوع ازدواج) ویژه

توست - مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ : نه دیگر مؤمنین - فَرَضْنَا : واجب کردیم - فِي : در مورد - لِكَيْلَا يَكُونَ : تا اینکه نباشد -

حَرَجٌ : گناه، تنگنا

۵۱- **تُرْجَى** : می توانی دور کنی (رد کنی) -
تُتَوَى : می توانی جای دهی (بپذیری) -
ابْتَغَيْتَ : طلب کردی - **يَمِّنَ** : مِن +
 مَن - **عَزَلْتَ** : کناره گیری کرده ای - **لَا**
جُنَاحَ : (هیچ) گناهی نیست - **أَدْنَى** :
 نزدیک تر - **أَنْ تَقَرَّرَ** : که روشن شود -
أَعْيُنُهُنَّ : چشمانشان - **لَا يَحْزَنَ** :
 اندوهگین نشوند - **يَرْضَيْنَ ... كُلَّهُنَّ** :
 همه شان راضی شوند - **ءَاتِيَهُنَّ** : به
 آنان داده ای
 ۵۲- **لَا يَحِلُّ** : حلال نیست - **أَنْ تَبَدَّلَ** :
 اینکه آنان را جایگزین کنی - **وَلَوْ**
أَعَجَبَكَ : هر چند تو را شیفته کند - **مَا**
مَلَكَتْ يَمِينُكَ : کنیزانت - **رَقِيبًا** :
 مراقب
 ۵۳- **بُيُوتَ** : خانه ها - **أَنْ يُؤَدَّنَ** : اینکه
 اجازه داده شود - **غَيْرَ نَظِيرِينَ إِنَّهُ** :

﴿ تَرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُتَوَى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنْ
 ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقَرَّ
 أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴾ (۵۱) لَا يَحِلُّ
 لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ
 أَعَجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ رَقِيبًا ﴿۵۲﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ
 إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرِ نَظِيرِينَ إِنَّهُ وَلَكِنْ
 إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَعْسِفِينَ
 لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكَ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيُّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ
 لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ
 مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ
 وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ
 مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكَ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿۵۳﴾ إِنْ
 تُبَدُّوا شَيْئًا أَوْ يُخْفَوْهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿۵۴﴾

بی آنکه منتظر پخته شدن و رسیدن آن باشید - **دُعِيتُمْ** : فراخوانده شدید - **طَعِمْتُمْ** : غذا خوردید - **انْتَشِرُوا** : پراکنده
 شوید - **لَا مُسْتَعْسِفِينَ لِحَدِيثٍ** : بی آنکه سرگرم گفتگو شوید - **كَانَ يُؤْذَى** : آزار می دهد - **يَسْتَحْيِي** : شرم می کند -
سَأَلْتُمُوهُنَّ : از همسران پیامبر خواستید - **مَتَاعًا** : چیز مورد نیازی - **وَرَاءِ حِجَابٍ** : پشت پرده - **أَطْهَرُ** : پاکیزه تر -
مَا كَانَ لَكُمْ : شما حق ندارید - **أَنْ تُؤْذُوا** : که بیازارید - **أَنْ تَنْكِحُوا** : اینکه به همسری بگیرید
 ۵۴- **إِنْ تُبَدُّوا** : اگر آشکار کنید - **يُخْفَوْهُ** : آن را پنهان کنید

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمُنُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِرِجَالِكِ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٩﴾ لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُتَنَفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِلُوا تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

۵۵- لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ : هیچ گناهی بر آن زنان نیست (که حجاب نداشته باشند) -
 فی : در نزد - أَبْنَائِهِنَّ : پسرانشان -
 إِخْوَانِهِنَّ : برادرانشان - أَخَوَاتِهِنَّ : خواهرانشان - نِسَائِهِنَّ : زنان (هم‌دین) خودشان - مَا مَلَكَتْ أَيْمُنُهُنَّ : کنیزان و غلامانشان - اتَّقِينَ : تقوا پیشه کنید -
 شَهِيدًا : گواه

۵۶- يُصَلُّونَ : درود می‌فرستند - سَلِّمُوا تَسْلِيمًا : سلام کنید، کاملاً تسلیم شوید
 ۵۷- يُؤْذُونَ : می‌آزارند - أَعَدَّ : آماده کرده است - مُهِينًا : خوارکننده

۵۸- يُؤْذُونَ : رک : ۵۷ - بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا : به خاطر چیزی که مرتکب آن نشده‌اند -
 فَقَدْ احْتَمَلُوا : قطعاً بار ... را بر دوش کشیده‌اند - بُهْتَانًا : تهمت‌ی ناروا - إِمَّا : گناهی

۵۹- بَنَاتِكَ : دخترانت - يُدْنِينَ : بیفکنند - مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ : بخشی از چادرها (مقنعه‌های بلند)شان - أَدْنَى : نزدیک‌تر -
 أَنْ يُعْرَفْنَ : که (به عفت) شناخته شوند - لَا يُؤْذِينَ : مورد آزار قرار نگیرند
 ۶۰- لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ : اگر دست برندارند - الْمُرْجِفُونَ : شایعه‌پراکنان - لَنُغْرِيَنَّكَ : حتماً تو را بر ضد آنان می‌شورانیم -
 لَا يُجَاوِرُونَكَ : در کنار تو نمی‌مانند

۶۱- مَلْعُونِينَ : در حالی که مورد لعنت‌اند - أَيْنَمَا : هر جا - ثُقِفُوا : یافت شوند - أُخِذُوا : دستگیر شوند - قُتِلُوا تَقْتِيلًا : به شدت کشته شوند

۶۲- خَلَوْا : (دورانشان) سپری شده است - لَنْ تَجِدَ : هرگز نمی‌یابی - تَبْدِيلًا : تغییری

۶۳- **يَسْأَلُكَ** : از تو می پرسند - **السَّاعَةِ** :

قیامت - **ما يُدْرِيكَ** : تو چه می دانی؟ -

قَرِيبًا : نزدیک

۶۴- **أَعَدَّ** : آماده کرده است - **سَعِيرًا** :

(آتشی) شعله ور

۶۵- **أَبَدًا** : برای همیشه - **لَا يَجِدُونَ** :

نمی یابند - **وَلِيًّا** : سرپرست - **نَصِيرًا** :

یاور

۶۶- **تُقَلَّبُ** : دگرگون می شود -

وُجُوهُهُمْ : صورت هایشان - **يَلَيِّنَا** : ای

کاش ما! - **أَطَعْنَا** : اطاعت می کردیم

۶۷- **أَطَعْنَا** : رک : ۶۶ - **سَادَتْنَا** :

پیشوایانمان - **كِبْرَاءَنَا** : بزرگانمان -

أَصْلَوْنَا السَّبِيلَا : ما را همراه کردند

۶۸- **ءَاتِهِم** : به آنان بده - **ضِعْفَيْنِ** : دو

برابر - **الْعَنَتُمْ** : آنان را لعنت کن

۶۹- **لَا تَكُونُوا** : نباشید - **ءَاذُوا** : آزدند -

بِرَّاهُ : او را تبرئه کرد - **مَّا** : من + ما - **وَجِيهًا** : آبرومند

۷۰- **سَدِيدًا** : صحیح

۷۱- **يُصْلِحُ** : (تا) اصلاح کند - **يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ** : گناهانتان را ببامزد - **يُطِيعُ** : اطاعت کند - **قَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا** : به

کامیابی بزرگی رسیده است

۷۲- **عَرَضْنَا** : عرضه کردیم - **الْأَمَانَةَ** : آن امانت (ولایت الهی) - **الْحِجَابِ** : کوهها - **آبَيْنَ** : خودداری کردند - **أَنْ**

يَحْمِلَتَهَا : که آن را بر عهده گیرند - **أَشْفَقْنَ** : هراسیدند - **ظَلُمُوا** : بسیار ستمگر - **جَهُولًا** : بسیار نادان

۷۳- **لِيُعَذِّبَ** : تا عذاب کند - **يَتُوبَ** : (با رحمت و نعمت) برگردد

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيِّنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَاصْلُوا السَّبِيلَا ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
ءَاذُوا مُوسَى فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا
﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾
يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ
الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

سوره سبا

۱- **الْحَمْدُ** : تمام ستایش - **الْخَبِيرُ** : آگاه

۲- **يَلِجُ** : داخل می شود - **يَعْرُجُ** : بالا می رود

۳- **لَا تَأْتِنَا** : به سراغ ما نمی آید -

السَّاعَةُ : قیامت - **بَلَى** : آری - **وَرَبِّي** :

قسم به پروردگارم - **لَتَأْتِيَنَّكُمْ** : حتماً به

سراغتان می آید - **لَا يَعْزُبُ** : پنهان

نمی ماند - **مِثْقَالُ** : به اندازه - **أَصْغَرُ** :

کوچکتر

۴- **لِيَجْزِيَ** : تا پاداش دهد - **مَغْفِرَةً** :

آمرزش - **كَرِيمٌ** : والا، پسندیده

۵- **سَعَوْا** : کوشش کردند - **فِي آيَاتِنَا** : در

(جهت ابطال) آیات ما - **مُعْجِزِينَ** : با

امید به عاجز کردن ما - **رِجْزٍ** : بلا

۶- **يَرَى** : می دانند - **اوتوا** : داده شده اند -

صِرَاطٍ : راه - **الْعَزِيزِ** : (خدای) همیشه

سُورَةُ سَبَا
آیاتها ۵۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ
فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْعَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا
السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَلِيمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ
مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ
ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا عَلَيْنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ آيِسٍ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

پیروز - **الْحَمِيدُ** : ستوده

۷- **نَدُلُّكُمْ** : شما را راهنمایی کنیم - **رَجُلٍ** : مردی - **يُنَبِّئُكُمْ** : به شما خبر می دهد - **مُرِّقَتُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ** : کاملاً

متلاشی شدید

۸- أَفَتَرَى... كَذِبًا: آیا دروغ بسته است؟-

بِهَ جِنَّةً: در وجودش جنون است -

الضَّلَالِ الْبَعِيدِ: گمراهی زیاد

۹- أَفَلَمْ يَرَوْا: پس آیا ننگریستند؟ - بَيْنَ

أَيْدِيهِمْ: پیش رویشان - خَلَفَتْهُمْ: پشت

سرشان - إِنْ نَشَأْ: اگر بخواهیم -

نُخَسِفُ بِهِمْ: آنان را فرو می‌بریم -

الْأَرْضَ: (در) زمین - نُسْقِطُ: پایین

می‌اندازیم - كَسَفًا: پاره‌هایی - مُنِيبٍ:

رجوع کننده (به درگاه خدا)

۱۰- ءَاتَيْنَا: دادیم - يُجِبَالُ: ای کوه‌ها -

أَوْبَى: آواز (تسبیح) سر دهید - الطَّيْرَ:

پرندگان - آتَا: نرم کردیم - الْحَدِيدَ:

آهن

۱۱- إِنْ أَعْمَلْ: که بساز - سَابِغَتِ:

زره‌های بلند - قَدَّرَ: یکنواختی را رعایت

کن - السَّرْدَ: بافت (زره)

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ۝۸ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نُخَسِفُ
بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ
لَآيَةٌ لِّكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ۝۹ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا
يُجِبَالُ أَوْبَى مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَآتَا لَهُ الْحَدِيدَ ۝۱۰ إِنْ أَعْمَلْ
سَابِغَتٍ وَقَدَّرَ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَاحِبًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ۝۱۱ وَلَسْلِمْنَا الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ
وَآسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَن آمِرِنَا نُنْذِقْهُ مِّنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝۱۲
يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِن مَّحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ
وَقُدُورٍ رَّاسِيَتٍ ۝۱۳ إِعْمَلُوا ءَالَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ
الشَّاكِرِينَ ۝۱۴ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ
إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ فَلََمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ
أَن لُّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ ۝۱۵ الْغَيْبِ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۝۱۶

۱۲- لِسُلَيْمَانَ: برای سلیمان (مسخر کردیم) - الرِّيحَ: باد - غُدُوها: حرکت صبحگاهش - شَهْرٌ: (مسیر) یک ماه -

رَوَاحُها: حرکت شامگاهش - آسَلْنَا: روان کردیم - عَيْنَ: چشمه، معدن - الْقِطْرِ: مس مذاب - يَعْمَلُ: کار

می‌کردند - بَيْنَ يَدَيْهِ: پیش رویش، در خدمتش - يَزِغْ: منحرف می‌شد - نُذِقْهُ: به او می‌چشانیم - السَّعِيرِ: (آتش)

شعله‌ور

۱۳- يَعْمَلُونَ: می‌ساختند - مَحَارِبَ: محراب‌ها، عبادت‌گاه‌ها - تَمَاثِيلَ: مجسمه‌ها - جِفَانٍ: ظروف بزرگ -

كَالْجَوَابِ: حوض‌های بزرگ - قُدُورٍ رَاسِيَتٍ: دیگ‌های ثابت - ءَالَ: خاندان - الشَّاكِرُونَ: بسیار سپاسگزار

۱۴- قَضَيْنَا: مقرر کردیم - الْمَوْتَ: مرگ - مَا دَلَّهُمْ: آنان را راهنمایی نکرد - دَابَّةٌ: جنبنده - تَأْكُلُ: که خورد -

مِنْسَاتِهِ: عصایش - خَرَّ: (بر زمین) افتاد - تَبَيَّنَتِ: فهمیدند - مَا لَبِثُوا: نمی‌ماندند - الْمُهِينِ: خوار کننده

۱۵- جَنَّاتٍ: دو باغ - يَمِين: سمت راست -

شِمَال: سمت چپ - كُلُوا: بخورید -

بَلَدَةٌ: شهری - طَيِّبَةٌ: پاکیزه

۱۶- أَعْرَضُوا: روی گرداندند - الْعَرِم:

سد عرم - بَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ: دو باغشان

را تبدیل کردیم - جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ: دو باغ

دارای - أَكْلٍ: میوه - خَمَطٍ: تلخ - أَثَلٍ:

درخت شور گز - شَيْءٌ ... قَلِيلٍ: مقدار

کمی - سِدْرٍ: درخت سدر

۱۷- جَزَيْنَهُمْ: آنان را کیفر دادیم -

الْكَفُورُ: (فرد) بسیار ناسپاس

۱۸- الْقُرَى: شهرها - بَرَكَتًا: خیر و

برکت بسیار قرار داده بودیم - ظَاهِرَةٌ:

پیدا (نزدیک به هم) - قَدَرْنَا: به یک

اندازه قرار دادیم - فِيهَا: در میان آن

(شهرها) - السَّيْرُ: مسافت - سَيَرُوا:

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ
وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ
وَرَبُّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ
بِجَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أَكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ
قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا
الْكَافِرَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا
قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سَيَرُوا فِيهَا لِيَالِيًّ وَآيَامًا
ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ
فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ
مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُوَفِّيهِ الْآخِرَةَ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي
شَاكٍ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

گردش کنید - لَيَالِي: شبها - ءَامِنِينَ: در امنیت

۱۹- بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا: سفرهایمان را طولانی کن - أَحَادِيثَ: افسانه‌های عبرت‌انگیز - مَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ: آنان را به

کلی تار و مار کردیم - صَبَّارٍ: بسیار بردبار - شَكُورٍ: بسیار سپاسگزار

۲۰- صَدَّقَ: محقق کرد - اتَّبَعُوهُ: از او پیروی کردند - فَرِيقًا: گروهی

۲۱- سُلْطَانٍ: تسلطی - لِنَعْلَمَ: برای اینکه مشخص کنیم - يَمِّن: + مِن: مراقب، نگهبان

۲۲- ادْعُوا: فراخوانید - زَعَمْتُمْ: (آنان را خدا) می‌پنداشتید - لَا يَمْلِكُونَ: مالک نیستند - مِثْقَالٍ: به اندازه - شِرْكٍَ:

مشارکتی - لَهُ: برای خدا - مِنْهُمْ: از طرف آنان - ظَهِيرٍ: پشتیبانی

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَقَّ إِذَا فُزِعَ
 عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
 الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ
 اللَّهُ وَإِنَّا أَوْيَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ
 لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا تُنْسَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ
 يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ
 ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ ادَّعَىٰ الْحَقُّم بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ
 بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ
 لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ
 ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ
 وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ
 عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
 اسْتُضْعِفُوا لِّلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

۲۳- اَذِنَ : اجازه داده است - فُزِعَ :

وحشت برداشته شود

۲۴- يَرْزُقُكُمْ : به شما روزی می دهد -

ضَلَالٍ : گمراهی

۲۵- لَا تُسْأَلُونَ : بازخواست نمی شوید -

عَمَّا : عَنْ + ما - أَجْرَمْنَا : ما مرتکب

شدیم

۲۶- يَفْتَحُ : داوری می کند - الْفَتَّاحُ :

داور

۲۷- أَرُونِي : به من نشان دهید - الْحَقُّم :

بِهِ : (آن را) به خدا ملحق کرده اید -

شُرَكَاءَ : (به عنوان) شریکان - كَلَّا :

هرگز، چنین نیست - الْعَزِيزُ : همیشه

پیروز

۲۸- كَافَّةً لِّلنَّاسِ : برای همه مردم، منع

کننده مردم (از کفر) - بَشِيرًا :

مژده دهنده - نَذِيرًا : بیم دهنده

۲۹- مَتَى : کی؟

۳۰- مِيعَادُ : وعده - لَا تَسْتَأْخِرُونَ : تأخیر نمی کنید - لَا تَسْتَقْدِمُونَ : (آن را) جلو نمی اندازید

۳۱- الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ : آنچه پیش از آن است (کتب آسمانی) - لَوْ تَرَىٰ : کاش می دیدی - الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ :

ستمگران نگه داشته شده اند - يَرْجِعُ... الْقَوْلَ : در حالی که با جدل پاسخ می دهند - اسْتُضْعِفُوا : ضعیف شمرده

شده اند - اسْتَكْبَرُوا : تکبر ورزیده اند

- ۳۲- **اِسْتَكْبَرُوا** : تکبر ورزیده‌اند -
اُسْتُضِعِفُوا : ضعیف شمرده شده‌اند -
صَدَدْنٰکُمْ : شما را بازداشتیم
 ۳۳- **اُسْتُضِعِفُوا** : رک : ۳۲ - **اِسْتَكْبَرُوا** :
 رک : ۳۲ - **مَكْرُ الْاِیْلِ وَ النَّهَارِ** : نیرنگ
 شبانه‌روزی (شما ما را بازداشت) -
تَأْمُرُونَنَا : به ما دستور می‌دادید - **اَنَدَااَ** :
 همتیانی - **اَسْرُوا** : پنهان کنند - **النَّدَامَةُ** :
 پشیمانی - **رَاَوْا** : ببینند - **الْاَعْلَالُ** : غل و
 زنجیرها - **اَعْنَاکِ** : گردن‌ها - **يُجْرَوْنَ** :
 کيفر داده می‌شوند
 ۳۴- **قَرِیةٍ** : شهری - **تَذِیْرٍ** : بیم‌دهنده‌ای -
مُتَرَفُوها : در نعمت غرق شدگان -
اُرْسِلُمْ : فرستاده شده‌اید
 ۳۵- **مَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِیْنَ** : ما هرگز عذاب
 نمی‌شویم
 ۳۶- **یَبْسُطُ** : گسترش می‌دهد - **یَقْدِرُ** :

قَالَ الَّذِیْنَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِیْنَ اسْتُضِعِفُوا اَنَحْنُ صَدَدْنٰکُمْ
 عَنِ الْهُدٰی بَعْدَ اِذْ جَاَکُمْ بَلْ کُنْتُمْ مُجْرِمِیْنَ ﴿۳۲﴾ وَقَالَ الَّذِیْنَ
 اسْتُضِعِفُوا لِلَّذِیْنَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاِیْلِ وَ النَّهَارِ اِذْ
 تَأْمُرُونَنَا اَنْ نَّکْفُرَ بِاللّٰهِ وَ نَجْعَلَ لَهُ اَنَدَااَ وَ اَسْرُوا النَّدَامَةَ
 لَمَّا رَاَوْا الْعَذَابَ وَ جَعَلْنَا الْاَعْلَالَ فِیْ اَعْنَاکِ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا
 هَلْ یُجْرَوْنَ اِلَّا مَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَ مَا اَرْسَلْنَا فِیْ قَرِیةٍ
 مِنْ نَّذِیْرٍ اِلَّا قَالَ مُتَرَفُوْهَا اِنَّا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ کٰفِرُوْنَ ﴿۳۴﴾
 وَ قَالُوْا نَحْنُ اَکْثَرُ اَمْوَالًا وَ اَوْلَادًا وَ مَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِیْنَ ﴿۳۵﴾
 قُلْ اِنَّ رَبِّیْ یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَّشَآءُ وَ یَقْدِرُ وَلٰکِنْ اَکْثَرُ
 النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَ مَا اَمْوَالُکُمْ وَ لَا اَوْلَادُکُمْ بِاِلَیِّ تَقَرُّبُکُمْ
 عِندَنَا زُلْفٰی اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَ عَمِلَ صٰلِحًا فَاُولَٰئِکَ لَهُمْ جَزَآءُ
 الْضِعْفِ بِمَا عَمِلُوْا وَ هُمْ فِی الْعُرْفَاتِ اٰمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَ الَّذِیْنَ
 یَسْعَوْنَ فِیْ اٰیٰتِنَا مُعْجِزِیْنَ اُولَٰئِکَ فِی الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿۳۸﴾
 قُلْ اِنَّ رَبِّیْ یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ یَقْدِرُ لَهُ
 وَ مَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَیْءٍ فَهُوَ یُخْلِِفُهُ وَ هُوَ خَیْرُ الرَّٰزِقِیْنَ ﴿۳۹﴾

تنگ می‌کند

- ۳۷- **ما... بِاِلَیِّ** : ... آن چیزی نیست که - **تُقَرَّبُکُمْ... زُلْفٰی** : شما را بسیار مقرب کند - **جَزَاءُ الضِّعْفِ** : پاداش چند
 برابر - **هُم... اٰمِنُوْنَ** : آنان در امان (و آرامش)‌اند - **الْعُرْفَاتِ** : درجات رفیع (بهشت)
 ۳۸- **یَسْعَوْنَ** : می‌کوشند - **اٰیٰتِنَا** : در (جهت ابطال) آیات ما - **مُعْجِزِیْنَ** : با امید به عاجز کردن ما - **مُحْضَرُوْنَ** :
 احضارشدگان
 ۳۹- **یَبْسُطُ** : رک : ۳۶ - **یَقْدِرُ** : رک : ۳۶ - **مَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَیْءٍ** : هر آنچه انفاق می‌کنید - **یُخْلِِفُهُ** : جایگزین آن را
 می‌دهد - **خَیْرُ** : بهترین - **الرِّزْقِیْنَ** : روزی‌دهندگان

۴۰- يَحْشُرُهُمْ : آنان را برانگیخته و جمع

می کند - هَؤُلَاءِ : اینان

۴۱- سُبْحَنَكَ : تو منزهی - وَلِئِنَّا :

سرپرست و دوست ما - مِنْ دُونِهِمْ : نه آنان

۴۲- لَا يَمْلِكُ : اختیار ندارد - ذوقُوا :

بچشید - كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ : آن را دروغ می شمردید

۴۳- تُتْلَى : خوانده شود - مَا : نیست -

رَجُلٌ : مردی - يُرِيدُ : می خواهد - أَنْ

يَصْذَكُمْ : که شما را بازدارد - عَمَّا : عَنْ

+ مَا - إِنْكَ : دروغی - مُفْتَرًى : (به خدا)

بسته شده - إِنْ : نیست

۴۴- مَا آتَيْنَهُمْ : به آنان نداده بودیم -

يَدْرُسُونَهَا : که آن را بخوانند - نَذِيرٌ :

بیم دهنده ای

۴۵- كَذَّبَ : (پیامبران شان را) تکذیب

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصْذَكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاءَكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِنْكَ مَفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَا آتَيْنَهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ وَفَرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

کردند - مَا بَلَّغُوا : (کفار قریش) نرسیده اند - مِعْشَارٌ : یک دهم - مَا آتَيْنَهُمْ : امکاناتی که به امم گذشته دادیم -

نَكِيرٌ : مجازات من

۴۶- أَعْظَمُكُمْ : شما را پند می دهم - وَاحِدَةٍ : یک (پند) - أَنْ تَقُومُوا : که قیام کنید - مِثْلَ : دو تا دو تا - فُرَادًى :

تک تک - بِصَاحِبِكُمْ : در همنشینان (پیامبر) - جِنَّةٍ : جنونی - إِنْ : نیست - نَذِيرٌ : رک : ۴۴ - بَيْنَ يَدَيْ : پیشاپیش

۴۷- مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ : هر پاداشی که از شما خواستم - إِنْ : نیست - شَهِيدٌ : گواه

۴۸- يَقْذِفُ بِالْحَقِّ : حق را (بر انبیا) القا می کند - عَلَٰمُ : بسیار دانا

۴۹- **مَا يُبَدِّلُ** : (چیز جدیدی را) آغاز

نمی‌کند - **مَا يُعِيدُ** : (چیز قدیمی را)
تجدید نمی‌کند

۵۰- **إِنْ ضَلَلْتَ** : اگر گمراه شوم - **عَلَى**

نَفْسِي : به زیان خودم - **إِنْ اهْتَدَيْتُ** : اگر

هدایت یابم - **يُوحَى** : وحی می‌کند -

سَمِيعٌ : همیشه شنوا - **قَرِيبٌ** : نزدیک

۵۱- **لَوْ تَرَى** : کاش ببینی - **فَزِعُوا** :

وحشت کنند - **لَا قُوَّةَ** : (هیچ) گریزی

نیست - **أُخِذُوا** : دستگیر شوند - **قَرِيبٌ** :

رک : ۵۰

۵۲- **أَتَى** : چگونه، از کجا؟ - **التَّائِشُ** :

دسترسی (به ایمان) - **بَعِيدٌ** : دور

۵۳- **وَقَدْ كَفَرُوا** : در حالی که کفر

می‌ورزیدند - **يَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ** : تیر

(انکارشان را) در تاریکی می‌انداختند -

بَعِيدٌ : رک : ۵۲

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ
فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ رَبِّي
إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزَعُوا فَلَا قُوَّةَ وَأُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا ءَامَنَّا بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَافُثُ
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ سَبْأٍ
آیاتها ۴۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ
أَجْنِحَةٍ مَثْنً وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ
لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآفَاقٌ تُؤَفَّكُونَ ﴿٣﴾

۵۴- **حِيلَ** : جدایی انداخته شد - **يَشْتَهُونَ** : دلخواهشان بود - **فُعِلَ** : رفتار شد - **بِأَشْيَاعِهِمْ** : با امثال آنان - **مُرِيبٌ** :

اضطراب‌آور

سوره فاطر

۱- **الْحَمْدُ** : تمام ستایش - **فَاطِرٍ** : پدیدآورنده - **جَاعِلٍ** : قرار دهنده - **أُولَىٰ أَجْنِحَةٍ** : دارندگان بال‌هایی - **مَثْنً** :

دوگانه - **ثُلَاثَ** : سه‌گانه - **رُبَاعَ** : چهارگانه - **يَزِيدُ** : می‌افزاید - **قَدِيرٌ** : توانا

۲- **يَفْتَحُ** : می‌گشاید - **لَا مُمْسِكَ** : (هیچ) بازدارنده‌ای نیست - **يُمْسِكُ** : نگه می‌دارد - **فَلَا مُرْسِلَ** : (هیچ) فرستنده‌ای

نیست - **الْعَزِيزُ** : همیشه پیروز

۳- **اُذْكُرُوا** : به یاد آرید - **يَرْزُقُكُمْ** : که به شما روزی دهد - **آفَاقٌ** : چگونه؟ - **تُؤَفَّكُونَ** : (از حق) برگردانده می‌شوید

۴- **إِنْ يُكَذِّبُوكَ**: اگر تو را تکذیب کنند -
تُرْجَعُ: بازگردانده می شود

۵- **لَا تُغَرِّتُكُمْ**: مبدا شما را بفریبد -
بِاللَّهِ: نسبت به خدا - **الْعَرُورُ**: (هر چیز)
 فریبنده

۶- **عَدُوٌّ**: دشمن - **اِخْذُوهُ**: او را بگیرید -
يَدْعُوا: فرا می خواند - **أَصْحَابِ السَّعِيرِ**:
 اهل آتش شعله ور
 ۷- **مَغْفِرَةٌ**: آمرزش

۸- **زَيْنٌ**: آراسته شده است - **رِءَاءُ**: آن را
 می بیند - **يُضِلُّ**: گمراه می کند - **لَا**
تَذْهَبُ نَفْسُكَ: مبدا جان از بین برود -
حَسْرَاتٍ: به خاطر حسرت هایی (که بر
 کفر آنها می خوری) - **يَصْنَعُونَ**:
 انجام می دهند
 ۹- **الرَّيْحُ**: بادها - **تُثِيرُ**: بر می انگیزد و
 پراکنده می کند - **سَحَابًا**: ابرهایی -

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
 ۴ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمْ الدُّنْيَا
 وَلَا يُغَرِّتُكُمْ بِاللَّهِ الْعَرُورُ ۵ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
 عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۶ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۷ أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا
 فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ
 عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۸ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ
 الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْأَرْضِ بَعْدَ
 مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ ۹ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا
 إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۱۰ وَالَّذِينَ
 يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبَوِّرُ
 ۱۱ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا
 وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمِّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ
 وَلَا يَنْقُصُ مِنْ عُمرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۱۲

سُقْنَاهُ: آن را رانديم - **بَلَدٍ**: سرزمینی - **أَحْيَيْنَا**: زنده کردیم - **مَوْتِهَا**: مرگش - **النُّشُورُ**: برانگیختن دوباره

۱۰- **كَانَ يُرِيدُ**: بخواهد - **يَصْعَدُ**: بالا می رود - **الْكَلِمُ الطَّيِّبُ**: سخنان پاکیزه و پسندیده - **يَرْفَعُهُ**: آن را رفعت
 می بخشد - **يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ**: انواع مکرهای بد را انجام می دهند - **يُبَوِّرُ**: نابود می شود

۱۱- **تُرَابٍ**: خاک - **مَا تَحْمِلُ**: باردار نمی شود - **أُنْثَى**: زنی - **لَا تَضَعُ**: وضع حمل نمی کند - **مَا يُعَمِّرُ**: عمر طولانی
 داده نشود - **مُعَمَّرٍ**: کهنسالی - **لَا يَنْقُصُ**: کاسته نمی شود - **يَسِيرٌ**: آسان

۱۲- مَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ : برابر نیستند - الْبَحْرَانِ :
 دو دریا - عَذْبُ فُرَاتٍ : گوارا و شیرین -
 سَائِغُ شَرَابٍ : نوشیدنش آسان است -
 مِلْحٌ : شور - أُجَاجٌ : تلخ - تَأْكُلُونَ :
 می خورید - لَحْمًا : گوشتی - طَرِيًّا : تازه -
 تَسْتَخْرِجُونَ : استخراج می کنید -
 حَلِيَّةٌ : زیوری - تَلْبَسُونَهَا : (که) آن را
 می پوشید - تَرَى : می بینی - الْفُلُكَ :
 کشتی ها - مَوَاحِرَ : شکافندگان (آب) -
 لَتَبْتَغُوا : تا طلب کنید

۱۳- يُولِجُ : داخل می کند - سَخَّرَ : به
 تسخیر درآورده است - يَجْرِي : در
 حرکت است - مُسَمًّى : معین - الْمُلُكُ :
 پادشاهی - تَدْعُونَ : می خوانید،
 می پرستید - مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ :
 (حتی) مالک پوست هسته خرما می
 نیستند
 ۱۴- إِنْ تَدْعُوهُمْ : اگر آنان را بخوانید -

لَا يَسْمَعُوا : نمی شنوند - مَا اسْتَجَابُوا

لَكُمْ : به شما پاسخی نمی دادند - لَا يَنْتَبِثُكَ : (هیچ فرد آگاهی) تو را آگاه نمی کند - مِثْلُ خَبِيرٍ : مانند (خدای)
 آگاه

۱۵- الْحَمِيدُ : همیشه ستوده

۱۶- إِنْ يَشَأْ : اگر بخواهد - يُذْهِبْكُمْ : شما را (از بین) می برد - يَأْتِ بِ... : ... را می آورد

۱۷- عَزِيزٌ : دشوار

۱۸- لَا تَزِرُ : بر دوش نمی کشد - وَازِرَةً : حمل کننده (گناهی) - وَزَرَ : بار (گناه) - أُخْرَى : دیگری - إِنْ تَدْعُ : اگر
 (دیگری را) بخواند - مُنْقَلَةً : مُنْقَلَةً : فرد سنگین باری - حَمِلَهَا : حمل بار گناهش - وَلَوْ كَانَ : هر چند باشد - ذَا قُرْبَى :
 خویشاوند - تُنذِرُ : بیم می دهی - يَخْشَوْنَ : می ترسند - بِالْغَيْبِ : در حالی که پنهان است - أَقَامُوا : برپا داشته اند -
 تَزَكَّى : پاکیزه شود - الْمَصِيرُ : سرانجام

۱۹- مَا يَسْتَوِي : برابر نیستند - الْأَعْمَى :

نابینا - الْبَصِيرُ : بینا

۲۱- الظِّلُّ : سایه - الْحَرُورُ : حرارت

آفتاب

۲۲- مَا يَسْتَوِي : رک : ۱۹ - الْأَحْيَاءُ :

زندگان - الْأَمْوَاتُ : مردگان - يُسْمِعُ :

شنوا می کند (هدایت می کند) - مَا أَنْتَ

بِمُسْمِعٍ : تو هرگز نمی توانی شنوا کنی -

الْقُبُورِ : قبرها

۲۳- إِنْ أَنْتَ : تو نیستی - نَذِيرٌ :

بیم‌دهنده

۲۴- بَشِيرًا : مرده‌دهنده - نَذِيرًا :

بیم‌دهنده - إِنْ : نیست - خَلَا : بوده

است، گذر کرده است - نَذِيرٌ : رک : ۲۳

۲۵- إِنْ يَكْذِبُونَ : اگر تو را تکذیب کنند -

جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِ... : پیامبران شان ... را

برایشان آوردند - الزُّبُرُ : نوشته‌های

حکمت آمیز - الْمُنِيرُ : روشن‌گر

۲۶- أَخَذْتُ : مجازات کردم - نَكِيرٌ :

مجازات من

۲۷- أَلَمْ تَرَ : آیا ننگریستی؟ - أَخْرَجْنَا : بیرون آوردیم - ثَمَرَاتٍ : انواع میوه‌ها و محصولات - مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا : که

رنگ‌هایشان مختلف است - الْحِبَالُ : کوه‌ها - جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ : رگه‌ها (جاده‌هایی) سفید و سرخ - غَرَابِيبُ سُودٌ :

بسیار سیاه

۲۸- الدَّوَابِّ : جنبندگان - الأنعام : چهارپایان - مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ : رنگ‌هایشان مختلف است - يَخْشَى : می‌ترسند - مِنْ

عِبَادِهِ : از میان بندگانش - عَزِيزٌ : همیشه پیروز

۲۹- يَتْلُونَ : می‌خوانند - أقاموا : برپا داشته‌اند - أنفقوا : انفاق کرده‌اند - مِمَّا : من + ما - رَزَقْنَاهُمْ : به آنان روزی

داده‌ایم - عَلَانِيَةً : آشکار - يَرْجُونَ : امید دارند - لَنْ تَبُورَ : هرگز کساد نمی‌شود

۳۰- لِيُؤْفِقَهُمْ : تا به طور کامل به آنان بدهد - يَزِيدُهُمْ : بر (پاداش) آنان بیفزاید - شُكُورٌ : بسیار سپاسگزار

۳۱- **الَّذِي** : آنچه - **أَوْحَيْنَا** : وحی کردیم -

مُصَدِّقًا : تصدیق کننده - **مَا بَيْنَ يَدَيْهِ** :

آنچه پیش از خودش است (کتب آسمانی) - **خَبِيرٌ** : آگاه

۳۲- **أَوْثَرْنَا** : به ارث دادیم - **إِصْطَفَيْنَا** :

برگزیدیم - **مُقْتَصِدٌ** : میانه رو - **سَابِقٌ** :

سبقت گیرنده

۳۳- **عَدْنٍ** : جاودان - **يُحْلَوْنَ** : آراسته

می شوند - **أَسَاوِرَ** : دستبندهایی - **ذَهَبٍ** :

طلا - **لُؤْلُؤًا** : مرواریدهایی

۳۴- **الْحَمْدُ** : تمام ستایش - **أَذْهَبَ** : برد -

شُكُورٌ : بسیار سپاسگزار

۳۵- **أَحَلَّنَا** : ما را جای داد - **دَارِ الْمَقَامَةِ** :

سرای جاویدان - **لَا يَمْسُنَا** : به ما

نمی رسد - **نَصَبٌ** : رنج، خستگی -

لُغُوبٌ : سستی

۳۶- **لَا يُقْضَى** : (مرگ) مقرر نمی شود -

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا
الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذِنَ اللَّهُ ذَلِكَ
هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا
لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ
لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ
يَصْطَرِّخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ
النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ
غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

فَيَمُوتُوا : تا بمیرند - **لَا يُخَفَّفُ** : سبک نمی شود - **نَجْزِي** : کیفر می دهیم - **كَافِرٍ** : فرد بسیار ناسپاس

۳۷- **يَصْطَرِّخُونَ** : فریاد دادخواهی برمی آورند - **أَخْرِجْنَا** : ما را بیرون بیاور - **أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم** : و آیا به شما عمر

ندادیم - **مَّا يَتَذَكَّرُ** : زمانی طولانی که پند بگیرد - **تَذَكَّرُ** : پندپذیر است - **النَّذِيرُ** : بیم دهنده - **ذُوقُوا** : بچشید -

نَصِيرٍ : یاور

۳۸- **ذَاتِ الصُّدُورِ** : اسرار درون سینه ها

۳۹- خَلِّفَ : جانشینان (یکدیگر) -

عَلَيْهِ : بر زیان خودش - لَا يَزِيدُ :

نمی‌افزاید - مَقْتًا : نفرت، بغض -

خَسَارًا : خسران، زیان

۴۰- رَعَيْتُمْ : دیدید - شُرَكَاءُكُمْ : شریکان

(خدا در نظر) خودتان - تَدْعُونَ :

می‌خوانید، می‌پرستید - آرونی : به من

نشان دهید - شِرْكٌ : مشارکتی - آتَيْنَهُمْ :

به آنان داده‌ایم - بَيَّنَّتْ : دلیل روشنی -

إِنْ يَعِدْ : وعده نمی‌دهند - غُرُورًا : فریب

۴۱- يُمَسِّكُ : نگه می‌دارد - أَنْ تَزُولَا : (تا

مبادا) منحرف شوند - لَئِنْ زَالَتَا : اگر

بخواهند منحرف شوند - إِنْ أَمْسَكْتُهُمَا :

آن دو را نگه نمی‌دارد - حَلِيمًا : بردبار

۴۲- أَقْسَمُوا : سوگند خوردند - جَهْدٌ

أَيُّهُمْ : با شدیدترین سوگندهایشان -

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْهُ بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكْتُهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِي
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
مَارَزَهُمْ إِلَّا نِفُورًا ﴿٤٢﴾ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ
وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرَ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ
تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ
مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

لَئِنْ : اگر - نَذِيرٌ : بیم‌دهنده‌ای - لَيَكُونُنَّ : حتماً می‌شوند - إِحْدَى الْأُمَمِ : هر یک از امت‌های گذشته - مَارَزَهُمْ :

بر آنان نیفزود - نِفُورًا : نفرت

۴۳- اسْتِكْبَارًا : (برای) تکبرورزیدن - مَكْرَ السَّيِّئِ : (برای) مکر بد نمودن - لَا يَحِيقُ ... إِلَّا بِأَهْلِهِ : ... فقط دامن

اهلش را می‌گیرد - يَنْظُرُونَ : انتظار می‌کشند - لَنْ تَجِدَ : هرگز نمی‌یابی - تَبْدِيلًا : تغییری

۴۴- أَوْ لَمْ يَسِيرُوا : و آیا گردش نکردند - فَيَنْظُرُوا : تا ببینند - أَشَدَّ ... قُوَّةً : نیرومندتر - مَا كَانَ اللَّهُ : هرگز خداوند

اینگونه نبوده است - لِيُعْجِزَهُ : که او را عاجز کند - قَدِيرًا : توانا

۴۵- **لَوْ يُؤَاخِذُ**: اگر مؤاخذه می کرد - **ما**

تَرَكَ: باقی نمی گذاشت - **ظَهَرِهَا**: روی

زمین - **دَابَّةً**: جنبنده ای - **يُؤَخِّرُهُمْ**: به

آنان مهلت می دهد - **مُسْتَى**: معین

سوره یس

۲- **وَالْقُرْآنِ**: سوگند به قرآن

۴- **صِرَاطٍ**: راه

۵- **تَنْزِيلَ**: (آن) نازل شده - **الْعَزِيزِ**:

(خدای) همیشه پیروز

عَرِثُنْذِرَ: تا بیم دهی - **مَا أَنْذِرَ**: بیم

داده نشده اند

۷- **لَقَدْ حَقَّ**: قطعاً محقق شد - **الْقَوْلُ**:

وعده (عذاب)

۸- **أَعْنَاقِهِمْ**: گردن هایشان - **أَغْلَالًا**:

غل و زنجیرهای - **الْأَذْقَانِ**: چانه ها -

هُمْ مُقْمَحُونَ: آنان سرهایشان بالا مانده

است

۹- **بَيْنَ أَيْدِيهِمْ**: روبرویشان - **خَلْفَهُمْ**:

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عِبَادِهِ بَصِيرًا ۝

آیاتها **سُورَةُ يَس ۳۶** ۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَس ۱ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۲ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۳ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۴ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۵ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۶ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۷ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۸ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۹ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۱۰ إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۱۱ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَاتَاهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ۱۲

پشت سرشان - **أَغْشَيْنَاهُمْ**: آنان را پوشانده ایم - **لَا يُبْصِرُونَ**: نمی بینند

۱۰- **سَوَاءً**: یکسان - **ءَأَنْذَرْتَهُمْ**: چه آنان را بیم دهی

۱۱- **تُنْذِرُ**: رک: ۶ - **إِتَّبَعَ**: پیروی می کند - **الذِّكْرَ**: قرآن - **خَشِيَ**: بترسد - **بِالْغَيْبِ**: در حالی که پنهان است -

بَشِّرْهُ: او را مرثه بده - **مَغْفِرَةً**: آمرزش - **کَرِيم**: والا، پسندیده

۱۲- **نَحْيَ**: زنده می کنیم - **الموتی**: مردگان - **قَدَّمُوا**: پیش فرستاده اند - **ءَاتَاهُمْ**: آثار(پس از مرگ) آنان -

أَحْصَيْنَاهُ: حسابش کرده ایم - **إِمَامٍ مُبِينٍ**: لوح محفوظ

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
 (۱۳) إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ
 فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ (۱۴) قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ (۱۵) قَالُوا
 رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ (۱۶) وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ (۱۷) قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ (۱۸) قَالُوا طَائِرُكُم مَّعَكُمْ
 أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ (۱۹) وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا
 الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَلْقَؤُمْ أَتْبَعُوا الْمُرْسَلِينَ (۲۰)
 أَتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ (۲۱) وَمَا لِيَ
 لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۲۲) ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ
 ءَالِهَةً إِنْ يُرِدِ الْرَّحْمَنُ بُضْرًا لَّنَغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ (۲۳) إِنْئِذَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (۲۴) إِنْئِذَا مَنَّتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ (۲۵) قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ (۲۶) بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ (۲۷)

۱۳- أَصْحَابُ الْقَرْيَةِ: اهل آن شهر

۱۴- اِثْنَيْنِ: دو (نفر) - كَذَّبُوهُمَا: آن دو

را تکذیب کردند - عَزَّزْنَا: (آنها را)

تقویت کردیم - ثَالِثٍ: (نفر) سومی

۱۵- مَا أَنْتُمْ: شما نیستید - إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا

تَكْذِبُونَ: شما جز به دروغ سخن

نمی گوید

۱۷- مَا: نیست - الْبَلَاغُ: رساندن پیام

۱۸- تَطَيَّرْنَا: شومی را نسبت دادیم -

لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا: اگر دست برندارید -

لَنَرْجُمَنَّكُمْ: قطعاً سنگسارتان می کنیم -

لَيَمَسَّنَّكُم: قطعاً به شما می رسد

۱۹- طَائِرُكُمْ: شومی تان - أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ:

آیا اگر پند داده شوید (به جای

پندپذیری، باز هم شومی را به ما نسبت

می دهید؟) - قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ: قومی

متجاوز

۲۰- أَقْصَا: دورترین (نقطه) - الْمَدِينَةِ:

شهر - رَجُلٌ: مردی - يَسْعَى: که

می دوید - يَلْقَؤُمْ: ای قوم من - أَتَّبِعُوا:

پیروی کنید

۲۱- أَتَّبِعُوا: رک: ۲۰ - لَا يَسْئَلُكُمْ: از شما درخواست نمی کنند - مُهْتَدُونَ: هدایت یافتگان

۲۲- مَا لِيَ: مرا چه می شود، چرا؟ - فَطَرَنِي: مرا پدید آورده است - تُرْجَعُونَ: بازگردانده می شوید

۲۳- أَتَّخِذُ: برگیرم - ءَالِهَةً: معبودانی - إِنْ يُرِدِ ... بَضْرًا: (که) اگر ... ضرری را بر من بخواهد - لَا تُغْنِ: دفع

نمی کند - لَا يُنْقِذُونِ: مرا نجات نمی دهند

۲۴- إِذَا: در این صورت - ضَلَالٍ: گمراهی

۲۵- اِسْمَعُونِ: (سخن) مرا بشنوید

۲۶- قِيلَ: (به او) گفته شد - يَلَيْتَ: ای کاش!

۲۷- بِمَا غَفَرَ لِي: به اینکه مرا آمرزید - الْمُكْرَمِينَ: گرامی داشته شدگان

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِن جُندٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَحْسَرَةُ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَرَاهِلَكُنَّا قَبْلَهُمْ مِّنَ
الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا
مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَءَايَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا
مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ
وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَنَ الَّذِي
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِن أَنْفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا
ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

۲۸- جُنْدٍ : لشکری - مَا كُنَّا مُنْزِلِينَ : نازل
کننده نبوده ایم

۲۹- إِنْ كَانَتْ : (وسیله هلاکشان) نبود -

صَيْحَةً وَاحِدَةً : یک فریاد آسمانی - إِذَا :

یکباره - هُمْ خَامِدُونَ : آنان خاموش شدند

۳۰- يَحْسَرَةُ : ای دریغ! - مَا يَأْتِيهِمْ : به

نزدشان نیامد - كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ : او را

مسخره می کردند

۳۱- أَلَمْ يَرَوْا : آیا ننگریستند؟ - كَمْ ... مِنْ

الْقُرُونِ : چه بسیار مردمان اعصار -

أَهْلَكْنَا : هلاک کردیم

۳۲- إِنْ كُلٌّ : هیچ یک از آنان نیستند - لَّا :

مگر - جَمِيعٌ ... مُحْضَرُونَ : جمع شده و

احضار شده - لَّدَيْنَا : نزد ما

۳۳- الْمَيِّتَةُ : مرده - أَحْيَيْنَاهَا : آن را زنده

کردیم - أَخْرَجْنَا : بیرون آوردیم - حَبًّا :

دانه ای - يَأْكُلُونَ : می خورند

۳۴- نَخِيلٍ : درختان خرما - أَعْنَابٍ : درختان

انگور - فَجَّرْنَا : جاری کردیم - الْعُيُونِ : چشمه ها

۳۵- لِيَأْكُلُوا : تا بخورند - ثَمَرِهِ : محصولش - وَ مَا عَمِلَتْهُ : در حالی که آن را به عمل نیاورده است

۳۶- سُبْحَنَ : منزّه است - يَمَّا : مِن + ما - تُنْبِتُ : می رویند

۳۷- نَسْلَخُ : بیرون می کشیم - إِذَا : یکباره - هُمْ مُظْلِمُونَ : آنان در تاریکی فرو می روند

۳۸- لِمُسْتَقَرٍّ : به سوی قرارگاهش - تَقْدِيرُ : اندازه گیری - الْعَزِيزُ : (خدای) همیشه پیروز

۳۹- قَدَرْنَاهُ : برایش مقرر کردیم - مَنَازِلَ : منزل گاه هایی - عَادَ : برگردد - الْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ : شاخه قوسی شکل خشک و

کهنه خرما

۴۰- يَنْبَغِي لَهَا : سزاوارش است - أَنْ تُدْرِكَ : که برسد - سَابِقُ : سبقت گیرنده - فَلَاكٍ : مداری - يَسْبَحُونَ : شناورند

وَأَيُّهُ لَّهُمْ آتَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾
وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ
فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا
إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ
أَطَعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا
الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا يُولِيلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۚ
هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ
لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

۴۱- ذُرِّيَّتَهُمْ : فرزندان شان - الْفُلِكِ :

کشتی - الْمَشْحُونِ : پر (جمعیت)

۴۲- يَرْكَبُونَ : سوار می شوند

۴۳- إِنْ نَشَأْ : اگر بخواهیم - نُغْرِقْهُمْ :

آنان را غرق می کنیم - لَا صَرِيحَ : (هیچ)

فریاد داری نباشد - لَا هُمْ يُنْقَذُونَ : نجات

داده نشوند

۴۴- مَتَاعًا : (برای) بهره‌مندی - حِينِ :

زمانی معین

۴۵- قِيلَ : گفته شود - اتَّقُوا : بترسید -

مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ : عذاب آینده‌تان - ما

خَلْفَكُمْ : گناهان گذشته‌تان - تُرْحَمُونَ :

مورد رحمت قرار گیرید

۴۶- مَا تَأْتِيهِمْ : به نزدشان نیامد - کانوا

... مُعْرِضِينَ : روی گردان بودند

۴۷- قِيلَ : رک : ۴۵ - أَنْفِقُوا : (در راه

خدا) انفاق کنید - مِمَّا : من + ما - رَزَقَكُمُ :

به شما روزی داده است - نَطْعِمُ : غذا

دهیم - لَوْ يَشَاءُ : اگر می‌خواست -

إِنْ أَنْتُمْ : شما نیستید - صَلِيلٍ : گمراهی

۴۸- مَتَىٰ : کی؟

۴۹- مَا يَنْظُرُونَ : انتظار نمی‌کشند - صَيْحَةً وَاحِدَةً : یک فریاد آسمانی - تَأْخُذُهُمْ : آنان را فرا می‌گیرد - وَهُمْ

يَخِصِّمُونَ : در حالی که کشمکش می‌کنند

۵۰- لَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً : نه می‌توانند وصیت کنند - أَهْلِهِمْ : خانواده‌شان

۵۱- نُفِخَ : دمیده شود - الصُّورِ : شیپور (برپایی قیامت) - إِذَا : یکباره - الْأَجْدَاثِ : قبرها - يَنْسِلُونَ : می‌شتابند

۵۲- يُولِيلَنَا : ای وای بر ما! - مَنْ بَعَثَنَا : چه کسی ما را برانگیخته است؟ - مَرْقَدِنَا : خوابگاهمان - صَدَقَ : راست

گفتند

۵۳- إِنْ كَانَتْ : (قیامت) نیست - صَيْحَةً وَاحِدَةً : رک : ۴۹ - إِذَا : رک : ۵۱ - جَمِيعٌ : جمع شده - مُحْضَرُونَ :

احضارشدگان

۵۴- لَا تُجْزَوْنَ : کیفر نمی‌شوید

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يٰبَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾ لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

۵۵- أَصْحَابِ الْجَنَّةِ : اهل بهشت - الْيَوْمَ :

آن روز - شُغْلٍ : مشغولیتی (خاص) - فَكِهُونَ : شادان

۵۶- ظِلِّ : سایه‌هایی - الْأَرَائِكِ :

تخت‌ها - مُتَّكِئُونَ : تکیه‌زدگان

۵۷- فَاكِهَةٌ : میوه‌ای - يَدَّعُونَ : آرزو کنند

۵۸- قَوْلًا : (به عنوان) سخنی

۵۹- امْتَازُوا : جدا شوید - الْيَوْمَ : امروز

۶۰- أَلَمْ أَعْهَدَ : مگر فرمان ندادم؟ -

عَدُوٌّ : دشمن

۶۱- صِرَاطٌ : راه

۶۲- لَقَدْ أَضَلَّ : حَقًّا که گمراه کرد -

جِبِلًّا : گروه - أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ : پس

آیا تعقل نمی‌کردید؟

۶۳- كُنْتُمْ تُوعَدُونَ : وعده داده می‌شدید

۶۴- اصْلَوْهَا : وارد آن شده و بسوزید -

الْيَوْمَ : رک: ۵۹

۶۵- الْيَوْمَ : رک: ۵۹ - نَخْتِمُ : مهر می‌زنیم - أَفْوَاهِهِمْ : دهان‌هایشان - تُكَلِّمُنَا : با ما سخن می‌گویند - تَشْهَدُ : گواهی

می‌دهد - أَرْجُلُهُمْ : پاهایشان

۶۶- لَوْ نَشَاءُ : اگر می‌خواستیم - لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ : قطعاً چشمانشان را محو می‌کردیم (ابزار شناخت را از آنان

می‌گرفتیم) - اسْتَبَقُوا : می‌شتافتند - الصِّرَاطُ : (به سوی) راه - أَنَّى يُبْصِرُونَ : چگونه می‌دیدند؟

۶۷- لَوْ نَشَاءُ : رک: ۶۶ - لَمَسَخْنَاهُمْ : حتماً آنان را مسخ می‌کردیم - مَكَانَتِهِمْ : جایشان - فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا : که

نتوانند پیش بروند

۶۸- مَنْ نُعَمِّرْهُ : به هر کس عمر دراز بدهیم - نُنَكِّسْهُ : او را شکسته می‌گردانیم - الْخَلْقِ : آفرینش

۶۹- مَا عَلَّمْنَاهُ : به او نیاموختیم - مَا يَنْبَغِي : سزاوار نیست - إِنْ : نیست

۷۰- لِيُنذِرَ : تا بیم دهد - يَحِقُّ : محقق شود - الْقَوْلُ : وعده (عذاب)

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نصرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَنَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

۱۸۲

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

آیاتها

۷۱- **أَوَلَمْ يَرَوْا** : و آیا ننگریسته اند؟ - **مِمَّا** :

مین + ما - **عَمِلَتْ أَيْدِينَا** : دستان (قدرت ما) ساخته است - **أَنْعَامًا** : چهارپایانی

۷۲- **ذَلَّلْنَاهَا** : آنها را رام کردیم - **رَكُوبُهُمْ** :

مركب آنان - **يَأْكُلُونَ** : می خورند

۷۳- **مَشَارِبٌ** : نوشیدنی هایی

۷۴- **اتَّخَذُوا** : گرفتند - **آلِهَةً** : معبودانی -

يُنصَرُونَ : یاری شوند

۷۵- **لَا يَسْتَطِيعُونَ نصرَهُمْ** : نمی توانند

یاری شان کنند - **جُنْدٌ مُحْضَرُونَ** :

لشکری احضار شده

۷۶- **لَا يَحْزُنُكَ** : تو را اندوهگین نکند -

يُسِرُّونَ : پنهان می کنند - **يُعْلِنُونَ** : آشکار می کنند

۷۷- **أَوَلَمْ يَرِ** : رک : ۷۱ - **إِذَا** : یکباره -

خَصِيمٌ : ستیزه جو

۷۸- **نَسِيَ** : فراموش کرد - **مَنْ يُحْيِي** : چه کسی زنده می کند؟ - **الْعِظَامُ** : این استخوان ها -

وَهُيَ رَمِيمٌ : در حالی که آنها پوسیده اند

۷۹- **يُحْيِيهَا** : رک : ۷۸ - **أَنْشَأَهَا** : آنها را پدید آورده است - **أَوَّلَ مَرَّةٍ** : اولین بار

۸۰- **الشَّجَرِ** : درخت - **الْأَخْضَرِ** : سبز - **إِذَا** : رک : ۷۷ - **تُوقَدُونَ** : آتش می افروزید

۸۱- **أَوَلَيْسَ ... بِقَدِيرٍ** : و آیا قادر نیست؟ - **بَلَى** : آری! - **الْخَلَّاقُ** : آفریننده

۸۲- **أَرَادَ** : بخواهد - **كُنْ** : موجود شو

۸۳- **سُبْحَنَ** : منزّه است - **مَلَكُوتُ** : حکومت مطلق - **تُرْجَعُونَ** : بازگردانده می شوید

سورة صافات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ۝۱ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ۝۲ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ۝۳
 إِنَّ إِلَهَهُمْ لَوَاحِدٌ ۝۴ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
 الْمَشَارِقِ ۝۵ إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ۝۶ وَحِفْظًا
 مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۝۷ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَىٰ وَيُقَذَّفُونَ
 مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝۸ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝۹ إِلَّا مَنْ خَطِفَ
 الْخُطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ ۚ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۝۱۰ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهَمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ
 مَنْ خَلَقْنَا ۚ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝۱۱ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ
 ۝۱۲ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝۱۳ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخَرُونَ ۝۱۴
 وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝۱۵ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۚ أَأَنَّا
 لَمَبْعُوثُونَ ۝۱۶ أَوَءَا بَأُونَا ۚ الْأَوَّلُونَ ۝۱۷ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دُخِرُونَ ۝۱۸
 فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝۱۹ وَقَالُوا يُولَئِكَ هَذَا
 يَوْمُ الدِّينِ ۝۲۰ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝۲۱
 أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝۲۲ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝۲۳ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ۝۲۴

بِسْمِ

- ۱- وَالصَّافَّاتِ صَفًّا : سوگند به صف
 ایستادگان که صفی خاص دارند
- ۲- الزَّاجِرَاتِ زَجْرًا : بازدارندگانی که به
 شکلی خاص باز می‌دارند
- ۳- التَّالِيَاتِ ذِكْرًا : تلاوت کنندگان وحی
- ۴- الْمَشَارِقِ : مشرق‌ها
- ۵- عَرَزَيْنَا : آراستیم - الدُّنْيَا : نزدیک‌تر -
 الْكَوَاكِبِ : ستارگان
- ۶- حِفْظًا : (حفظش کردیم) حفظ کردنی -
 مَارِدٍ : سرکش، شرور
- ۷- لَا يَسْمَعُونَ : نمی‌توانند گوش کنند -
 الْمَلَأِ : ساکنان والامقام - الْأَعْلَى : (عالَم)
 بالاتر - يُقَذَّفُونَ : پرتاب می‌شوند
- ۸- دُحُورًا : در حالی که طرد می‌شوند -
 وَاصِبٌ : لازم، دائم
- ۹- خَطِفَ الْخُطْفَةَ : چیز کوچکی برباید -
 أَتَّبَعَهُ : او را دنبال کند - ثَاقِبٌ : به هدف
 برخوردکننده
- ۱۰- اسْتَفْتِهِمْ : از آنان بپرس - أَشَدُّ خَلْقًا :
 (دارای) آفرینش محکم‌تری - طِينٍ : گلی -
 لَازِبٍ : چسبنده
- ۱۱- يَسْخَرُونَ : آنان مسخره می‌کنند
- ۱۲- ذُكِّرُوا : تذکر (پند) داده شوند -
 لَا يَذْكُرُونَ : متذکر نمی‌شوند (پند نمی‌گیرند)

۱۴- رَأَوْا : ببینند - يَسْتَسْخَرُونَ : به شدت مسخره می‌کنند

۱۵- إِنْ : نیست

۱۶- مِتْنَا : مردیم - كُنَّا : شدیم - تُرَابًا : خاک - عِظَامًا : استخوان‌هایی (پوسیده) - إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ : ما حتماً برانگیخته می‌شویم

۱۷- أَوَ : و آیا؟

۱۸- نَعَمْ : آری - دُخِرُونَ : در حالی که سرافکنده هستید

۱۹- زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ : یک صیحه - إِذَا : یکباره

۲۰- يُولَئِكَ : ای وای بر ما! - يَوْمُ الدِّينِ : روز جزا (قیامت)

۲۱- الْفَصْلِ : جدایی - كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ : آن را دروغ می‌شمردید

۲۲- أَحْشَرُوا : جمع کنید - أَزْوَاجَهُمْ : هم‌مسلكشان، همراهانشان

۲۳- اهْدُوهُمْ : آنان را راهنمایی کنید - صِرَاطِ : راه - الْجَحِيمِ : دوزخ

۲۴- قِفُوهُمْ : آنان را نگه دارید - إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ : آنان مورد بازخواست قرار می‌گیرند

مَا كُنتُمْ تَنَاصَرُونَ ﴿۴۵﴾ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿۴۶﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
 عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿۴۷﴾ قَالُوا إِنَّا كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿۴۸﴾
 قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿۴۹﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
 بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ﴿۵۰﴾ فَحَقَّقَ عَلَيْنَا قَوْلَ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿۵۱﴾
 فَأَعْوَيْنَكُمْ إِنَّا كُنَّا غُلُوبِينَ ﴿۵۲﴾ فَآتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿۵۳﴾
 إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿۵۴﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۵۵﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَتَارِكُوا آلَ الْهَتَا
 لِسَاءِ بَٰعِنُونَ ﴿۵۶﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۵۷﴾ إِنَّكُمْ
 لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْآلِيمِ ﴿۵۸﴾ وَمَا تُحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۵۹﴾
 ﴿۶۰﴾ الْإِعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿۶۱﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿۶۲﴾
 فَوَاكِهُ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿۶۳﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿۶۴﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ
 ﴿۶۵﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ ﴿۶۶﴾ بِيَضَاءٍ لَّذَّةٍ لِلشَّرْبِ
 لَافِيهَا عَٰوَلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُزْفُونَ ﴿۶۷﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
 الطَّرْفِ عِينٌ ﴿۶۸﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿۶۹﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
 عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿۷۰﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿۷۱﴾

۲۵- مَالَكُمْ : شما را چه شده، چرا؟ -
 لَا تَنَاصَرُونَ: یکدیگر را یاری نمی کنید

۲۶- هُمْ... مُسْتَسْلِمُونَ: آنان کاملاً تسلیمند -
 الْيَوْمَ: آن روز

۲۷- أَقْبَلَ: روی کنند - يَتَسَاءَلُونَ: در حالی که بگو بگو می کنند

۲۸- كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا: به سراغ ما می آمدید - عَنِ الْيَمِينِ: از در راستی و نصیحت

۲۹- بَلْ: (اینگونه نبود) بلکه

۳۰- سُلْطَانٍ: تسلطی - قَوْمًا طَاغِينَ: قومی طغیان گر

۳۱- حَقٌّ: محقق شد - قَوْلٌ: وعده (عذاب) -
 إِنَّا لَذَائِقُونَ: ما حتماً (آن را) بچشیم

۳۲- أَعْوَيْنَكُمْ: شما را گمراه کردیم - كُنَّا غُلُوبِينَ: گمراه بودیم

۳۵- كَانُوا... يَسْتَكْبِرُونَ: تکبر می ورزیدند -
 قِيلَ: گفته می شد

۳۶- يَقُولُونَ: می گفتند - إِنَّا لَتَارِكُوا: ما رها کنیم

۳۷- جَاءَ بِ...: ... را آورده است - صَدَّقَ: تصدیق نموده است

۳۸- إِنَّا كُنْتُمْ لَذَائِقُوا: شما حتماً می چشید
 ۳۹- مَا تُحْزَنُونَ: کیفر نمی شوید

۴۰- عِبَادَ... الْمُخْلِصِينَ: بندگان خالص شده

۴۲- فَوَاكِهُ: میوه هایی - هُمْ مُكْرَمُونَ: آنان گرامی داشته می شوند

۴۳- النَّعِيمِ: پرنعمت

۴۴- سُرُرٍ: تخت هایی - مُتَقَابِلِينَ: در حالی که مقابل هم اند

۴۵- يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِ...: ... دورشان گردانده می شود - كَأْسٍ: جامی - مَعِينٍ: شراب پاک

۴۶- بِيَضَاءٍ: سفید، روشن - لَذَّةٍ: لذتبخش - الشَّرْبِ: نوشندگان

۴۷- عَٰوَلٌ: ضرری - يُزْفُونَ: مست می شوند

۴۸- قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ: زنان با نگاه عشوه آمیز و درشت چشم

۴۹- كَأَنَّهُنَّ: چنانچه (گویی) آنان - بَيْضٌ مَكْنُونٌ: گوهرهایی سفید و دست نخورده

۵۰- أَقْبَلَ: رک: ۲۷ - يَتَسَاءَلُونَ: در حالی که گفتگو می کنند

۵۱- قَرِينٌ: همدمی

۵۲- يَقُولُ : می گفت - الْمُصَدِّقِينَ : تصدیق کنندگان
 ۵۳- مِتْنَا : مردیم - كُنَّا : شدیم - تُرَابًا : خاک -
 عِظَامًا : استخوان های(پوسیده) - إِنَّا لَمَدِينُونَ : ما (برانگیخته و) جزا داده می شویم
 ۵۴- أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ : شما (از حال او) اطلاع دارید
 ۵۵- اِطَّلَعَ : (خودش) اشراف یابد - رَءَاهُ : او را ببیند - سَوَاءٌ : وسط - الْحَجِيمِ : دوزخ
 ۵۶- تَاللَّهِ : به خدا سوگند! - إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ : واقعاً نزدیک بود مرا نیز به هلاکت اندازی
 ۵۷- الْمُحْضَرِينَ : احضارشدهگان (در آتش)
 ۵۸- مَا نَحْنُ بِمِتِّينَ : ما هرگز مردنی نیستیم
 ۵۹- مَوْتِنَا الْاُولَى : مرگ اولمان - مَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ : ما هرگز عذاب نمی شویم
 ۶۰- الْقَوْزُ : پیروزی و کامیابی
 ۶۱- فَلْيَعْمَلِ : در اصل: (فَ + لِيَعْمَلِ) : پس باید تلاش کند - الْعَمِلُونَ : اهل عمل
 ۶۲- خَيْرٌ : بهتر - نُزُلًا : (به عنوان) پذیرایی - شَجَرَةٌ : درخت
 ۶۳- فِتْنَةً : مایه عذاب
 ۶۴- شَجَرَةٌ : رک : ۶۲ - أَصْلٍ : قعر - الْحَجِيمِ : دوزخ
 ۶۵- طَلَعُهَا : شکوفه هایش - كَانَتْ : چنان است که گویی - رُءُوسُ : سرهای

يَقُولُ أَءَنَّا لِمَنِ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَعِزَّامِنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
 أَعِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي
 سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ
 رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمِتِّينَ ﴿٥٨﴾
 إِلَّا مَوْتِنَا الْاُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَوْزُ
 الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا
 أَمْ شَجَرَةُ الرَّقُومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا
 شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلَعُهَا كَانَتْ رُءُوسُ
 الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾ فَاتَّهَمُوا لَا يَكُونُ مِنْهَا فَمَا لَيُونُ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾
 ثُمَّ إِنْ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنْ مَرَجِعُهُمْ إِلَى
 الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ إِنَّهُمْ الْفَوَاءُ أَبَاءُهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ
 يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ
 ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
 الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَآهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

۶۶- إِنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ... : آنان حتماً می خورند - فَالِئُونَ : پر می کنند - الْبُطُونَ : شکمها

۶۷- شَوْبًا : معجونی - حَمِيمٍ : آب جوشان

۶۸- مَرَجِعُهُمْ : بازگشتشان - الْحَجِيمِ : رک : ۶۴

۶۹- الْفَوَاءُ... ضَالِّينَ : ... را گمراه یافتند

۷۰- عَلَىٰ آثَارِهِمْ : به دنبالشان - يُهْرَعُونَ : می شتافتند

۷۱- ضَلَّ : گمراه شدند

۷۲- مُنْذِرِينَ : بیم دهندگان

۷۳- الْمُتَذَرِّينَ : بیم داده شدگان

۷۴- عِبَادَ... الْمُخْلَصِينَ : بندگان خالص شده

۷۵- لَقَدْ نَادَانَا : قطعاً ما را ندا داد، خواند - لَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ : قطعاً ما خوب اجابت کنندگانی بودیم

۷۶- نَجَّيْنَاهُ : او را نجات دادیم - آهْلَهُ : خاندانش - الْكَرْبِ الْعَظِيمِ : اندوه شدید

۷۷- ذُرِّيَّتَهُ : فرزندان او (نوح) - هُمُ الْبَاقِيْنَ :

تنها باقی ماندگان

۷۸- تَرَكْنَا : (نیکنامی) باقی گذاشتیم - فِی :

در میان - الْآخِرِينَ : آیندگان

۸۰- نَجَرَى : پاداش می دهیم - الْمُحْسِنِينَ :

نیکوکاران

۸۲- أَغْرَقْنَا : غرق کردیم - الْآخِرِينَ :

دیگران

۸۳- شِيعَتَهُ : پیروانش

۸۴- بِقَلْبِ سَلِيمٍ : با دلی سالم و پاک

۸۵- أَبِیْهِ : پدرش (سرپرستش)

۸۶- إِنْكَارًا : به دروغ و بهتان - ءَالِهَتَهُ :

معبودهایی - تُرِيدُونَ : می خواهید

۸۸- نَظَرْنَا نَظْرَةً : یک نظر انداخت - النُّجُومَ :

ستارگان

۸۹- سَقَمٌ : بیمار

۹۰- تَوَلَّوْا : روی گردانند - مُدْرِينَ : در

حالی که (به معبد) پشت کرده و رفتند

۹۱- رَاغٌ : پنهانی رفت - ءَالِهَتِهِمْ : رک : ۸۶ -

لَا تَأْكُلُونَ : نمی خورید

۹۲- مَالِكُمْ : شمارا چه شده، چرا؟ -

لَا تَنْتَقِبُونَ : سخن نمی گوید

۹۳- رَاغٌ عَلَيْهِمْ : سرکوبگرانه بر آنها رو

آورد - ضَرْبًا بِالْيَمِينِ : در حالی که با قدرت

ضربه می زد

۹۴- أَقْبَلُوا : روی آوردند - يَرْقُونَ : در حالی که می شتافتند

۹۵- تَنْجِحُونَ : (خودتان) می تراشید

۹۷- إِبْنُوا : بسازید - بُنْيَانًا : بُرْجَى - الْقَوَّةُ : او را بیفکنید - الْحَجِيمَ : آتش بزرگ

۹۸- أَرَادُوا : خواستند - بِهِ كَيْدًا : به او حيله و نیرنگ زنند - الْأَسْفَلِينَ : پست ترین ها

۹۹- إِيَّيْ ذَاهِبٌ : من می روم - سَيِّدِينَ : به زودی مرا هدایت می کند

۱۰۰- هَبْ لِي : به من عطا کن - مِنَ الصَّالِحِينَ : (فرزندى) از صالحان

۱۰۱- بَشْرَنَّهُ : او را مرده دادیم - عَلِيمٌ : پسرى - حَلِيمٌ : بردبار

۱۰۲- بَلَغَ : رسید - السَّعَى : (به) سن کار و کوشش - يُبْقَى : ای پسر عزیزم! - أَرَى : می بینم - الْمَتَامُ : خواب - أَذْبَحُكَ : تو را

ذبح می کنم - أَنْظُرُ : ببین - مَاذَا تَرَى : نظرت چیست؟ - يَأْتِي : ای پدرم! - تَوْمَرٌ : (به آن) امر می شوى - سَتَجِدُنِي : مرا

خواهى یافت

۱۰۳- **اَسْلَمًا** : هر دو تسلیم (فرمان خدا)

شدند - **تَلَّيْ** : او را بر خاک نهاد - **لِلْجَبِينِ** :
بر پیشانی

۱۰۴- **نَادَيْنَهُ** : او را ندا دادیم

۱۰۵- **قَدْ صَدَقَتْ** : مسلماً محقق کردی (به

مأموریت خود عمل کردی) - **نَجْرَى** : پاداش

می دهیم - **الْمُحْسِنِينَ** : نیکوکاران

۱۰۶- **الْبَلَاءُ** : آزمایش

۱۰۷- **قَدَيْنَهُ** : آن را عوض دادیم - **يَذِجِ** :

در مقابل ذبحی

۱۰۸- **تَرَكْنَا** : (نیکنامی) باقی گذاشتیم -

الْآخِرِينَ : آیندگان

۱۱۰- **نَجْرَى** : رک : ۱۰۵ - **الْمُحْسِنِينَ** : رک :

۱۰۵

۱۱۲- **بَشَّرْنَاهُ** : او را مژده دادیم

۱۱۳- **بَرَكَتَا** : برکت دادیم - **ذُرِّيَّتَهُمَا** :

فرزندانشان، نسلشان - **مُحْسِنٌ** : نیکوکار

۱۱۴- **مَتْنًا** : منت نهادیم

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهِ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٤﴾
قَدْ صَدَقَتِ الرَّيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
هَذَا هُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا
عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَّمَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْرِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ
بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا
عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكُنُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمَا
الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَّمَ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾
إِنَّا كَذَلِكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنْ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ
لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

۱۱۵- **نَجَّيْنَاهُمَا** : آن دو را نجات دادیم - **الْكَرْبِ الْعَظِيمِ** : اندوه شدید

۱۱۶- **نَصَرْنَاهُمْ** : آنان را یاری کردیم - **فَاكُنُوا هُمُ الْغَالِبِينَ** : تا فقط آنان پیروز شدند

۱۱۷- **آتَيْنَاهُمَا** : به آنان دادیم - **الْمُسْتَبِينَ** : روشنگر

۱۱۸- **هَدَيْنَاهُمَا** : آن دو را هدایت کردیم - **الصِّرَاطَ** : (به) راه

۱۱۹- **تَرَكْنَا** : رک : ۱۰۸ - **الْآخِرِينَ** : رک : ۱۰۸

۱۲۱- **نَجْرَى** : رک : ۱۰۵ - **الْمُحْسِنِينَ** : رک : ۱۰۵

۱۲۴- **لَا تَتَّقُونَ** : تقوا پیشه نمی کنید

۱۲۵- **تَدْعُونَ** : می خوانید، می پرستید - **بَعْلًا** : بت بعل - **تَذَرُونَ** : رها می کنید - **أَحْسَنَ** : بهترین